

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	algtekst
Jõustumise kp:	01.01.2007
Avaldamismärge:	RT I 2006, 63, 467

Krediidiasutuste seaduse ja finantsinspeksiooni seaduse muutmise seadus

Vastu võetud 14.12.2006

Välja kuulutatud
Vabariigi Presidendi 27. detsembri 2006. a otsusega nr 69

I. Krediidiasutuste seaduses(RT I 1999, 23, 349; 2006, 28, 208) tehakse järgmised muudatused:

§ 1.Paragrahvi 9 lõike 4 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«Finantsinspeksiooni nõusolekul ei arvata krediidiasutuse konsolideerimisgruppi ettevõtjat, kelle bilansimaht on väiksem kui 10 miljonit eurot või 1 protsent emaettevõtja bilansimahust.»

§ 2.Paragrahvi 15¹lõikes 1, § 20¹lõike 1 punktis 3, § 21⁴lõike 1 punktis 1 ning § 108 lõike 1 punktides 1 ja 2 asendatakse sõnad «asukoha aadress» sõnaga «aadress» vastavas käändes.

§ 3.Paragrahvi 20 lõige 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (7) Krediidiasutuse esinduse avamisest, sulgemisest ja aadressi muutmisest välisriigis on krediidiasutus kohustatud informeerima Finantsinspeksiooni vähemalt kümme päeva enne esinduse avamist, sulgemist või aadressi muutmist. Vastav informatsioon tuleb esitada kirjalikult ja see peab sisaldama järgmisi andmeid:

- 1) esinduse asukohariik;
- 2) esinduse ärinimi eesti keeles ja esinduse asukohariigi ametlikus keeles või ametlikes keeltes;
- 3) esinduse aadress;
- 4) esinduse sidevahendite andmed;
- 5) esinduse avamise, sulgemise või esinduse aadressi muutmise kuupäev;
- 6) esinduse aadressi muutmise korral esinduse uus aadress.»

§ 4.Paragrahvi 22:

1)lõike 1 punktis 6 ning § 88 lõike 6 punktis 1 asendatakse sõna «numbrid» sõnaga «andmed»;

2)lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (3) Välisriikide krediidiasutuste esinduste kohta peab Finantsinspeksioon nimekirja, mis sisaldab järgmisi andmeid:

- 1) esinduse nimi eesti keeles;
- 2) esinduse aadress;
- 3) esinduse sidevahendite andmed;
- 4) esindaja nimi.»

§ 5.Paragrahvi 35 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (1) Panga asutamisel peab tema sissemakstud aktsiakapital olema ekvivalentne vähemalt 5 miljoni euroga.»

§ 6.Paragrahvi 44 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (1) Ühistupanga asutamisel peab tema sissemakstud osakapital olema ekvivalentne vähemalt 5 miljoni euroga.»

§ 7.Paragrahvi 55:

1)lõiget 2 täiendatakse punktiga 11 järgmises sõnastuses:

« 11) jälgima, et krediidasutuse kõigi tegevuste puhul oleks tagatud piisav funktsioonide lahusus, ning vältima huvide konflikti tekkimist.»;

2) täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

« (2¹) Juhatus peab tagama, et krediidasutuse organisatsiooniline struktuur on läbipaistev ja selgelt piiritletud vastutusalaodega ning et kehtestatud on riskide tuvastamise, mõõtmise, juhtimise, pideva jälgimise ning raporteerimise protseduurid, mis on piisavad ja proportsionaalsed krediidasutuse tegevuse laadi, ulatuse ja keerukuse astmega. Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud on juhatus seoses riskijuhtimisega ja riskide hindamisega kohustatud täiendavalt:

- 1) kinnitama krediidiriski sisereitingute meetodite kasutamise korral reitingute määramise ja krediidiriski parameetrite hindamise üldpõhimõtted;
- 2) kinnitama operatsiooniriski standardmeetodi kasutamise korral äriiinide kaardistamise üldpõhimõtted;
- 3) kinnitama operatsiooniriski täiustatud mõõtmismudelitel põhineva meetodi kasutamise korral mudelite kirjelduse ja toimimise üldpõhimõtted;
- 4) tagama krediidiriski sisereitingute meetodite kasutamise korral krediidasutuse reitingusüsteemi nõuetekohase toimimise ja regulaarselt teadmiseks võtma ülevaadet reitingute määramise protsessi kohta, milles kirjeldatakse muu hulgas krediidiriski profiili reitinguklasside kaupa, reitingute muutumist, krediidiriski parameetrite hinnanguid reitinguklasside kaupa, reitingusüsteemi täiustamist vajavaid valdkondi ja eelnevalt kindlaks tehtud puuduste kõrvaldamist ning võrreldakse tegelikke krediidiriski parameetrite näitajaid prognoositud krediidiriski parameetrite hinnangute ja stressitestide tulemustega;
- 5) tagama krediidasutuse operatsiooniriski juhtimise korralduse nõuetekohase toimimise ja regulaarselt teadmiseks võtma vastava informatsiooni.»

§ 8. Seadust täiendatakse §-ga 58¹ järgmises sõnastuses:

« § 58¹. Riskikontrolli funktsioon

(1) Krediidasutuses, kes taotleb käesoleva seaduse § 86⁷ lõikes 1 sätestatud luba, peab toimima sõltumatu krediidiriski kontrolli funktsioon. Krediidiriski kontrolli funktsioon peab olema organisatsiooniliselt sõltumatu ja lahutatud laenu andmise otsuste tegemise funktsioonist, sealhulgas krediidikomiteest. Krediidiriski kontrolli funktsiooni eest vastutav isik esitab ülevaateid otse krediidasutuse juhatusele.

(2) Krediidiriski kontrolli funktsioon peab hõlmama vähemalt järgmisi tegevusi:

- 1) reitinguklasside ja jaenõuete kogumite pidev jälgimine ning testimine;
- 2) reitingusüsteemi toimimise analüüsimine ning vastavate ülevaadete koostamine;
- 3) protseduuride väljatöötamine, et tagada krediidasutuse kõikides struktuuriüksustes reitinguklasside ja jaenõuete kogumite definitsioonide järjepidev ja ühetaoline rakendamine;
- 4) reitingute määramise protsessis toimivate muudatuste ja nende põhjuste tuvastamine ning dokumenteerimine;
- 5) reitingukriteeriumite ülevaatamine krediidiriski taseme kajastamise sobivuse hindamiseks;
- 6) osalemine reitingute määramise protsessis kasutatavate mudelite väljatöötamisel või valimisel, nende rakendamisel ja usaldusväärsuse hindamisel;
- 7) pidev kontroll reitingute määramise protsessis kasutatavate mudelite üle;
- 8) mudelite perioodiline ülevaatamine ja neis vajalike muudatuste tegemine.

(3) Krediidasutuses, kes taotleb käesoleva seaduse § 86⁴¹ lõikes 1 sätestatud luba, peab toimima sõltumatu operatsiooniriski kontrolli funktsioon, mis tagab pideva järelevalve operatsiooniriski mõõtmise ja juhtimise korralduse üle.»

§ 9. Paragrahvi 59:

1) lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (1) Krediidasutuses ja krediidasutuse konsolideerimisgruppi kuulavas äriühingus peab pidevalt toimima sisekontrolli süsteem, mis on proportsionaalne nende tegevuse laadi, ulatuse ja keerukuse astmega ning mis tagab riskide kontrolli, ühingu juhtimise heade tavade jälgimise ja siseauditi funktsiooni täitmise.»;

2) täiendatakse lõigetega 4¹ ja 4² järgmises sõnastuses:

« (4¹) Krediidiriski sisereitingute meetodite kasutamise korral peab siseauditi üksus või muu samaväärne sõltumatu osapool kontrollima ja hindama vähemalt üks kord aastas reitingusüsteemi toimimise, sealhulgas krediidiriski parameetrite hindamise vastavust käesoleva seaduse ja selle alusel antud õigusaktide nõuetele.

(4²) Siseauditi üksus või muu samaväärne sõltumatu osapool peab kontrollima ja hindama vähemalt üks kord aastas operatsiooniriski juhtimise korralduse toimimise ning operatsiooniriski standardmeetodi kasutamise korral regulaarselt äriiinide kaardistamise protsessi vastavust käesoleva seaduse ja selle alusel antud õigusaktide nõuetele.»

§ 10. Seadust täiendatakse §-ga 63¹ järgmises sõnastuses:

« § 63¹. Kapitali adekvaatsuse tagamise protsess

(1) Krediidiasutuse kõik olulised riskid, sealhulgas riskid, mida ei ole nimetatud käesoleva seaduse § 79 lõikes 2, peavad olema igal ajahetkel adekvaatselt kaetud omavahenditega.

(2) Krediidiasutuses peavad olema kehtestatud usaldusväärsed, tõhusad ja kõikehõlmavad strateegiad ning neile vastavad protseduurid, et säilitada jätkuvalt adekvaatset omavahendite taset, struktuuri ja jaotust erinevate struktuuriüksuste ja tegevuste vahel, lähtudes krediidiasutuse võetud riskide või potentsiaalsete riskide tasemest.

(3) Vastavaid strateegiaid ja protseduure tuleb regulaarselt ajakohastada, et tagada nende jätkuv proportsionaalsus krediidiasutuse tegevuse laadi, ulatuse ja keerukuse astmega.»

§ 11. Seaduse 7. peatüki §-d 71–86 loetakse 1. jaoks pealkirjaga «Krediidiasutuse usaldatavusnormatiivid».

§ 12. Paragrahvi 71 lõiked 1 ja 2 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

« (1) Krediidiasutus on oma usaldusvääruse tagamiseks kohustatud pidevalt järgima usaldatavusnormatiive, millega määratakse:

- 1) omavahendite miinimumsuurus;
- 2) kapitali adekvaatsus;
- 3) riskide kontsentreerumise piirmäärad;
- 4) piirangud osalustele äriühingutes.

(2) Kui krediidiasutus kuulub konsolideerimisgruppi, järgitakse kapitali adekvaatsust, riskide kontsentreerumise piirmäärasid ning piiranguid osalustele nii krediidiasutuse kohta eraldi kui ka konsolideeritud näitajate alusel.»

§ 13. Paragrahvi 72 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (1) Krediidiasutuse omavahendid koosnevad esimese, teise ja kolmanda taseme omavahenditest, millest on tehtud käesoleva seaduse § 75 lõikes 1 sätestatud mahaarvamised.»

§ 14. Paragrahvi 73:

1) lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (5) Krediidiasutus on kohustatud viivitamata pärast kasumi arvamist esimese taseme omavahendite koosseisu esitama Finantsinspeksioonile järgmised dokumendid:

- 1) krediidiasutuse kinnitus omavahendite koosseisu arvatud kasumi suuruse ning sellest kõikide võimalike maksude ja prognoositavate dividendide mahaarvamise kohta;
- 2) audiitori märkusteta järeldusotsus lõppenud majandusaasta raamatupidamisaruannete kohta juhul, kui omavahenditesse on arvatud käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 4 nimetatud eelmiste aastate jaotamata auditeeritud kasumi arvele kantud lõppenud majandusaasta kasum;
- 3) audiitori aruanne selle kohta, et finantsinformatsiooni ülevaatamisel ei ole ilmnenud asjaolusid, mis viitavad sellele, et kasumiaruandes esitatud andmed ei kajasta õigesti ja õiglaselt ülevaadatud perioodi kasumit kooskõlas kasutatava raamatupidamistavaga juhul, kui omavahendite koosseisu on arvatud käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 6 nimetatud käesoleva majandusaasta kasum.»;

2) täiendatakse lõikega 5¹ järgmises sõnastuses:

« (5¹) Kui audiitori järeldusotsus on märkustega, on krediidiasutus kohustatud eelnevalt taotlema Finantsinspeksioonilt loa kasumi arvamiseks esimese taseme omavahendite koosseisu ja esitama Finantsinspeksioonile põhjendatud arvamuse esimese taseme omavahenditesse arvatava kasumi suuruse kohta. Finantsinspeksioon lähtub loa andmisel audiitori märkuste sisust ja märkustes toodud puuduste mõjust esimese taseme omavahenditesse arvatavale kasumile.»;

3) lõige 8 tunnistatakse kehtetuks.

§ 15. Paragrahv 74 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« § 74. Teise taseme omavahendid

(1) Teise taseme omavahendid on:

- 1) allutatud kohustused käesoleva seaduse § 72¹ tähenduses;
- 2) eelisaktsiad, välja arvatud oma aktsiatena käsitletavad eelisaktsiad;
- 3) põhivara ümberhindluse reserv;
- 4) määramata tähtajaga väärtpaberid ja muud instrumendid, mis vastavad käesoleva seaduse §-s 74² sätestatud tingimustele;

5) muud käesoleva lõike punktides 1 ja 2 nimetatutega sarnased kohustused ning kapitali iseloomuga muud instrumendid.

(2) Krediidiasutus, kes kasutab kapitalinõuete arvutamisel krediidiriski sisereitingute meetodeid, võib teise taseme omavahenditesse arvata summa, mille võrra sisereitingute meetodiga kaetud riskipositsioonide, välja arvatud omakapitali instrumentidest tulenevate riskipositsioonide väärtuse korrigeerimised ja allahindlused ületavad nendelt riskipositsioonidelt arvatatud oodatava kahju. Arvessevõetav summa ei tohi olla suurem kui 0,6 protsenti riskiga kaalutud varast, mille hulka ei ole arvatud maksimaalse võimaliku riskikaaluga kaalutud väärtpaperistatud riskipositsioone.

(3) Teise taseme omavahenditena võetakse arvesse vaid selliseid käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1, 2, 4 ja 5 nimetatud instrumente, mis on rahalise sissemaksena antud täielikult üle krediidiasutuse käsutusse.

(4) Krediidiasutus on kohustatud eelnevalt taotlema Finantsinspeksiioonilt loa käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 5 nimetatud instrumendi arvamiseks teise taseme omavahendite koosseisu, esitades Finantsinspeksiioonile asjassepuutuvad dokumendid ja andmed koos erapooletu õigusliku hinnanguga.

(5) Finantsinspeksiioon annab käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud loa, kui vastava instrumendi kohta on täidetud kõik järgmised tingimused:

- 1) nende sisu ja kajastamist käsitletakse krediidiasutuse raamatupidamise sise-eeskirjas;
- 2) krediidiasutuse audiitor teostab nende üle kontrolli;
- 3) nende summa on kindlaks määratud krediidiasutuse juhatuse;
- 4) krediidiasutus saab kohustust või instrumenti vabalt kasutada tavapärase pangandusriskide katmiseks enne kasumi või kahjumi kindlaksmääramist.»

§ 16. Paragrahv 75 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« § 75. Mahaarvamised

(1) Omavahenditest tehakse järgmised mahaarvamised:

1) olulised osalused teistes krediidi- ja finantseerimisasutustes ning allutatud nõuded ja muud käesoleva seaduse tähenduses teise taseme omavahendite koosseisu kuuluvad instrumendid, mis kuuluvad käesolevas punktis nimetatud krediidi- ja finantseerimisasutuste omavahendite koosseisu;

2) olulisest osalusest väiksemad osalused krediidi- ja finantseerimisasutustes ja allutatud nõuded ning muud käesoleva seaduse tähenduses teise taseme omavahendite koosseisu kuuluvad instrumendid, mis kuuluvad käesolevas punktis nimetatud krediidi- ja finantseerimisasutuste omavahendite koosseisu, kui kõikide selliste osaluste, allutatud nõuete ja instrumentide kogusumma on suurem kui 10 protsenti krediidiasutuse omavahenditest enne mahaarvamisi;

3) osalused kindlustus- ja edasikindlustusandjates ning kindlustusvaldusettevõtjates, mis on suuremad kui 20 protsenti nimetatud äriühingu aktsia- või osakapitalist või häälte arvust, ning kindlustustegevuse seaduse §-s 68 sätestatud tingimustele vastavad allutatud nõuded, määramata tähtajaga väärtpaperid või muudest instrumentidest tulenevad nõuded, mis kuuluvad käesolevas punktis nimetatud kindlustus- ja edasikindlustusandjate ning kindlustusvaldusettevõtjate omavahendite koosseisu.

(2) Krediidiasutus, kes kasutab kapitalinõuete arvutamisel krediidiriski sisereitingute meetodeid, arvab omavahenditest maha summa, mille võrra sisereitingute meetoditega kaetud riskipositsioonidelt arvatatud oodatav kahju ületab nende riskipositsioonide, välja arvatud omakapitali instrumentidest tulenevate riskipositsioonide korrigeerimisi ja allahindlusi.

(3) Omavahenditest arvatakse maha väärtpaperistatud riskipositsioonid, millele rakendatakse maksimaalset võimalikku riskikaalu, välja arvatud juhul, kui krediidiasutus kaasab nimetatud riskipositsioonid kapitalinõuete arvutusse.

(4) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1–3 sätestatud mahaarvamiste summast arvatakse 50 protsenti maha esimese taseme omavahenditest ja 50 protsenti teise taseme omavahenditest pärast käesoleva seaduse § 78 lõigetes 1 ja 2 sätestatud piirangute rakendamist. Kui teise taseme omavahenditest mahaarvatav summa ületab teise taseme omavahendeid, kaetakse puudujääv osa esimese taseme omavahendite arvelt.

(5) Käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 nimetatud mahaarvamisi ei tehta omavahendite miinimumsuuruse, riskide kontsentreerumise piirmäärade ja osalustele äriühingutes seatud piirangute arvutamisel.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud mahaarvamised võib krediidiasutus jätta Finantsinspeksiiooni eelneval loal tegemata, kui:

- 1) osalused, allutatud nõuded ja muud instrumendid teistes krediidi- ja finantseerimisasutustes, kindlustus- ja edasikindlustusandjates ning kindlustusvaldusettevõtjates on omandatud ajutiselt finantsabitehingu raames selle äriühingu tegevuse ümberkorraldamise või tervendamise eesmärgil;
- 2) osalused teistes krediidi- ja finantseerimisasutustes, kindlustus- ja edasikindlustusandjates ning kindlustusvaldusettevõtjates on omandatud kauplemise eesmärgil ja krediidiasutus arvestab kauplemisportfelli riske kapitali adekvaatsuse arvutamisel;
- 3) osalused ja muud investeeeringud kapitali iseloomuga instrumentidesse on sellistes krediidi- ja finantseerimisasutustes, kindlustus- ja edasikindlustusandjates ning kindlustusvaldusettevõtjates, mille üle

teostatakse koos krediidasutusega konsolideeritud järelevalvet või järelevalvet kui finantskonglomeraadi üle kindlustustegevuse seaduse tähenduses.»

§ 17. Paragrahv 76 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« § 76. Kauplemissportfell ja pangaportfell

(1) Krediidasutuse kauplemissportfelli kuuluvad riskipositsioonid, mis on tekkinud järgmistest instrumentidest:

- 1) väärtpaberid, kaubad ja tuletisinstrumentid, mis on soetatud kauplemise eesmärgil kasumi teenimiseks tegelike ning oodatavate ostu- ja müügihindade erinevustelt või muudelt hinna ja intressimäärade kõikumistelt lühiajalise perioodi jooksul;
- 2) käesoleva lõike punktis 1 nimetatud instrumentidega seotud riskide maandamiseks võetud kohustused ja soetatud instrumentid;
- 3) instrumentid, mis on oma olemuselt sarnased käesoleva lõike punktides 1 ja 2 nimetatud instrumentidega.

(2) Kauplemissportfelli kuuluv riskipositsioon peab olema vaba kõikidest kauplemist piiravatest klauslitest või temaga seotud risk peab olema täielikult maandatav.

(3) Krediidasutus peab suutma Finantsinspeksioonile riskipositsiooni või kauplemissportfelli juhtimise kirjalike strateegiate, poliitikate ja protseduuride alusel tõendada, et kauplemissportfelli arvatava riskipositsiooni hoidmise eesmärgiks on kauplemine.

(4) Krediidasutus võib Finantsinspeksiooni eelneval loal arvata kauplemissportfelli koosseisu pöördreotehingutest ning väärtpaberite ja kaupade laenuks võtmisest tulenevad riskipositsioonid.

(5) Finantsinspeksioon annab käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud loa, kui vastavate riskipositsioonide puhul on täidetud käesoleva lõike punktides 1, 2 ja 4 või 3 ja 4 toodud tingimused:

- 1) riskipositsioone hinnatakse igapäevaselt turuhinnas;
- 2) käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud tehinguid käsitlev leping annab krediidasutusele õiguse oma nõuet teise poole nõudega kohe ja eraldi tahteavalduseta tasaarvestada, kui teine pool ei täida oma kohustusi;
- 3) tasaarvestamise õigust sätestav leping on sõlmitud mõlema poole peamise ja püsiva majandus- või kutsetegevuse käigus;
- 4) tasaarvestamise õigust sätestavat lepingut kasutatakse ainult aktsepteeritud ja sobivatel eesmärkidel ning välistatakse näilikud tehingud.

(6) Pangaportfell koosneb väärtpaberitest, kaupadest ja tuletisinstrumentidest ning muudest instrumentidest tekkinud riskipositsioonidest, mis ei kuulu kauplemissportfelli.»

§ 18. Paragrahvi 77:

1) lõige 5 tunnistatakse kehtetuks;

2) lõige 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (6) Krediidasutus on kohustatud Finantsinspeksiooni teavitama kolmanda taseme omavahendite koosseisu kuuluvate allutatud kohustuste ja nendega seotud intressi tasumisest, kui krediidasutuse omavahendid on väiksemad kui 120 protsenti käesoleva seaduse § 79 lõikes 2 sätestatud omavahendite suuruselt.»

§ 19. Paragrahvi 78:

1) lõige 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (7) Käesoleva paragrahvi lõigetes 2–6 sätestatud piirmäärasid ületavaid teise ja kolmanda taseme omavahendeid ei tohi arvata omavahendite koosseisu kapitali adekvaatsuse arvutamisel.»;

2) täiendatakse lõikega 7¹ järgmises sõnastuses:

« (7¹) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1–6 sätestatud piirmäärasid rakendatakse enne käesoleva seaduse § 75 lõikes 1 nimetatud mahaarvamiste tegemist.»;

3) lõiked 8 ja 9 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

« (8) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud piirmäärasid ületavaid teise taseme omavahendeid ei tohi arvestada omavahendite minimaalsuuruse, riskide kontsentreerumise piirmäärade ja investeerimispiirangute arvutamisel.

(9) Krediidasutusel peavad olema omavahendid summas, mis on võrdne vähemalt 5 miljoni euroga.»

§ 20. Paragrahv 79 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« § 79. Kapitali adekvaatus

(1) Kapitali adekvaatus väljendab krediidasutuse omavahendite vastavust krediidasutuse majandustegevusest, sealhulgas kauplemisportfelist, tulenevatele riskidele.

(2) Krediidasutuse omavahendid peavad igal ajahetkel olema võrdsed järgmiste näitajate summaga või ületama järgmiste näitajate summat:

- 1) pangaportfelli krediidiriski kapitalinõue;
- 2) kauplemisportfelli positsiooniriski kapitalinõue;
- 3) kauplemisportfelli ülekande- ja vastaspoole krediidiriski kapitalinõue;
- 4) valuutariski kapitalinõue;
- 5) kaubariski kapitalinõue;
- 6) operatsiooniriski kapitalinõue;
- 7) riskikontsentratsiooni piirmäära ületavatelt summadelt nõutavad omavahendid.

(3) Krediidasutuse vastava kirjaliku taotluse alusel on Finantsinspeksioonil õigus vabastada krediidasutus kohustusest arutada käesoleva paragrahvi lõike 2 punktides 2 ja 3 nimetatud riskide katmiseks nõutavaid omavahendeid, kui:

- 1) krediidasutuse kauplemisportfelli väärtus ei ületa rohkem kui viie järjestikuse tööpäeva jooksul 5 protsenti tema koguvara ja bilansiväliste kohustuste kogusummast;
- 2) krediidasutuse kauplemisportfelli väärtus ei ületa rohkem kui viie järjestikuse tööpäeva jooksul 15 miljonit eurot;
- 3) krediidasutuse kauplemisportfelli väärtus ei ületa ühelgi ajahetkel 20 miljonit eurot ega 6 protsenti koguvara ja bilansiväliste kohustuste kogusummast.

(4) Finantsinspeksioon annab käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud vabastuseks loa, kui krediidasutuse kauplemisportfelli väärtus ei ületa käesoleva paragrahvi lõike 3 punktides 1 ja 2 sätestatud näitajaid või käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 3 sätestatud näitajat.

(5) Krediidasutus, kellele on antud käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud vabastus, käsitleb kauplemisportfelli riskipositsioone pangaportfelli riskipositsioonidena ja arvutab vastavatele riskipositsioonidele käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 1 nimetatud kapitalinõuet.

(6) Pangaportfelli krediidiriski, kauplemisportfelli positsiooniriski, kauplemisportfelli ülekande- ja vastaspoole krediidiriski, valuutariski, kaubariski, operatsiooniriski ning riskikontsentratsiooni piirmäärasid ületavate riskipositsioonide kapitalinõuete arvutamise nõuded ja meetodika ning omavahendite arvutamise korra kehtestab Eesti Pank.

(7) Kooskõlas käesoleva paragrahvi lõikega 6 kehtestab Eesti Pank pangaportfelli krediidiriski kapitalinõude arvutamise kohta:

- 1) krediidiriski standardmeetodi alusel riskipositsioonide väärtuse arvutamise korra, krediidiriski kaalud ja nende määramise meetodika, krediidikvaliteedi hinnangute kasutamise alused ning riskiga kaalutud vara ja kapitalinõuete arvutamise korra;
- 2) krediidiriski sisereitingute meetodite alusel krediidiriski parameetrite määramise meetodika ja miinimumnõuded, riskipositsioonide väärtuse ja oodatava kahju arvutamise korra ning riskiga kaalutud vara ja kapitalinõuete arvutamise korra;
- 3) krediidiriski kapitalinõude arvutamisel arvessevõetavate krediidiriski maandamise instrumentidele ja krediidiriski kaitse pakujatele esitatavad nõuded, krediidiriski maandamise mõju arvessevõtmise meetodika riskiga kaalutud vara ja oodatava kahju arvutamisel;
- 4) väärtpaberistatud riskipositsioonide väärtuse ja riskiga kaalutud vara arvutamise meetodika ning kapitalinõuete arvutamise korra.

(8) Kooskõlas käesoleva paragrahvi lõikega 6 kehtestab Eesti Pank operatsiooniriski kapitalinõude arvutamise kohta:

- 1) operatsiooniriski baasmeetodi alusel kapitalinõude arvutamise meetodika;
- 2) operatsiooniriski standardmeetodi alusel äriiinide kaardistamise korra, operatsiooniriski kapitalinõude arvutamise nõuded ja meetodika;
- 3) operatsiooniriski alternatiivse standardmeetodi alusel kapitalinõuete arvutamise nõuded ja meetodika;
- 4) operatsiooniriski täiustatud mõõtmismudeli alusel kapitalinõuete arvutamise nõuded ja meetodika ning kapitalinõuete arvutamisel arvessevõetavatele kindlustuslepingutele esitatavad nõuded.»

§ 21. Paragrahv 81 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« § 81. Piirangud krediidasutuse osalustele äriühingutes

(1) Krediidasutusel on keelatud osaleda osanikuna täisühingus või täisosanikuna usaldusühingus.

(2) Krediidasutuse oluline osalus ei tohi üheski teises äriühingus, kui see osalus on omandatud pideva hoidmise ja pikema aja jooksul tulu saamise eesmärgil, ületada 15 protsenti krediidasutuse omavahenditest.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud oluliste osaluste summa ei tohi ületada 60 protsenti krediidasutuse omavahenditest.

(4) Käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 nimetatud piiranguid ei rakendata:

- 1) olulise osaluse suhtes, mille krediidasutus on omandanud teises krediidi- ja finantseerimisasutuses, kindlustus- ja edasikindlustusandjas või sama krediidasutuse abiettevõtjas;
- 2) olulise osaluse suhtes, mille krediidasutus on omandanud kahjude ennetamise või vältimise või väärtpaberite emissiooni tagamise tõttu ja mida krediidasutus ei hoia kauem kui üks aasta;
- 3) olulise osaluse suhtes, mis on omandatud krediidasutuse nimel, kuid teiste isikute arvel.

(5) Krediidasutus võib ületada käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 nimetatud piiranguid tingimusel, et summa, mille võrra krediidasutuse oluline osalus ületab nimetatud piiranguid, arvatakse kapitali adekvaatsuse arvutamisel omavahenditest maha. Kui ületatud on mõlemat käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 nimetatud piirangut, arvatakse omavahenditest maha summa, mis on suurem.»

§ 22. Paragrahvi 82:

1) lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (2) Krediidasutusel ja temaga samasse konsolideerimisgruppi kuuluvatel äriühingutel peavad olema piisavad ja nende tegevuse laadi, ulatuse ja keerukuse astmega proportsionaalsed riskide tuvastamise, mõõtmise ning juhtimise ühtsed strateegiad ja protseduurid, mida vaadatakse regulaarselt läbi ja ajakohastatakse ning mis on määratud krediidasutuse ja temaga samasse konsolideerimisgruppi kuuluvate äriühingute vastavates sise-eeskirjades.»;

2) lõikes 2¹ asendatakse sõna «süsteemid» sõnaga «protseduurid»;

3) lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (3) Krediidasutuse krediidiriski strateegia ja sellele baseeruvad sise-eeskirjad peavad määrama krediidipoliitika eesmärgid, krediidiriski positsioonide võtmise põhiprintsiibid, krediidiriski hindamise kriteeriumid, võlgnikele reitingu määramise printsiibid, tagatiste võtmise ja hindamise printsiibid, laenu andmise ja refinantseerimise printsiibid, laenu andmise pädevuse ja vastavate otsuste tegemise korraldamise ning krediidiriski kontrolli funktsiooni toimimise.»;

4) täiendatakse lõigetega 3¹–3⁴ järgmises sõnastuses:

« (3¹) Krediidasutus peab kasutama kõigi krediidiriski positsioonide juhtimiseks, adekvaatseks hindamiseks, sealhulgas ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kindlakstegemiseks ja allahindamiseks, efektiivselt toimivaid protseduure.

(3²) Krediidasutusel peavad olema järgmised kirjalikult kehtestatud põhimõtted ja protseduurireedid:

- 1) nende riskide juhtimiseks ja kontrollimiseks, mille puhul osutuvad krediidasutuse kasutatavad krediidiriski maandamise meetodid prognoositust vähem efektiivseks;
- 2) riskide kontsentreerumiste juhtimiseks ja kontrollimiseks, sealhulgas kliendi, omavahel seotud isikute, majandussektori, geograafilise regiooni, tagatise emitendi, tegevuse või toote puhul ning riskide kontsentreerumise puhul krediidiriski maandamise meetodite rakendamise juhtimiseks ja kontrollimiseks;
- 3) väärtpaberistamise tehingutest tulenevate riskide majandusliku sisu õigeks kajastamiseks, hindamiseks, juhtimiseks ja kontrollimiseks;
- 4) intressiriski juhtimiseks ja kontrollimiseks;
- 5) operatsiooniriski, sealhulgas väikese esinemistõenäosusega suure potentsiaalse kahjuga juhtumite juhtimiseks ja kontrollimiseks;
- 6) likviidsuse ja finantseerimise juhtimiseks ja kontrollimiseks, et tagada pidev likviidsuse planeerimine ning alternatiivsed finantseerimisallikad.

(3³) Krediidasutusel peab olema selgelt piiritletud vastutusalaodega operatsiooniriski juhtimise korraldus ning rakendatud protsessid operatsiooniriski positsioonide kindlaksmääramiseks, mõõtmiseks ja juhtimiseks.

(3⁴) Krediidasutusel peavad olema välja töötatud ja rakendatud talitluspädevuse plaanid majandustegevuse taastamise ja jätkuvuse tagamiseks kõigi oluliste äriprotsesside osas.»;

§ 23. Paragrahvi 83 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (3) Krediidasutus on kohustatud laenu andmisel ja jälgimisel järgima krediidasutuse sisemisi krediteerimise põhiprintsiipe, häid pangandustavasid ja vastutustundliku laenamise põhimõtet. Vastutustundliku laenamise põhimõtte rakendamiseks on krediidasutus kohustatud koguma ja säilitama andmeid kliendi rahaliste

kohustuste suuruse ja maksekohustuste täitmise kohta ning kasutama neid andmeid kliendi jaoks mõistliku laenukoormuse arvutamiseks.»

§ 24. Paragrahvi 85:

1) lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (1) Riskide kontsentreerumine on krediidasutuse riskipositsiooni suhe krediidasutuse omavahenditesse. Riskide kontsentreerumist arvutatakse iga kliendi või omavahel seotud isikute kohta eraldi. Riskide kontsentreerumine on suur, kui see ületab 10 protsenti.»;

2) täiendatakse lõigetega 1¹ ja 1² järgmises sõnastuses:

« (1¹) Krediidasutuse riskipositsioon käesoleva paragrahvi ja § 85² tähenduses on nõuete, tuletisinstrumentide, bilansiväliste kohustuste ja teiste äriühingute aktsia- või osakapitalis omandatud osaluste summa.

(1²) Riskide kontsentreerumise piirmäärade arvutamisel ei võeta arvesse järgmisi riskipositsioone:

1) valuutatehingutest tulenevad nõuded, mis tekivad tavapärase arvelduste käigus 48 tunni jooksul pärast makse teostamist;

2) väärtpaberite ostust või müügist tulenevad nõuded, mis tekivad tavapärasel turutingimustel toimuvate arvelduste korral viie tööpäeva jooksul makse teostamisest või väärtpaberite üleandmisest arvates, olenevalt sellest, kumb tehing toimub varem;

3) vastavalt käesoleva seaduse §-le 75 omavahendite arvutamisel maha arvatud riskipositsioonid.»;

3) täiendatakse lõikega 3¹ järgmises sõnastuses:

« (3¹) Krediidasutus peab rakendama piisavaid meetmeid omavahel seotud isikute nõuete kogusumma väljaselgitamiseks.»;

4) lõiked 8 ja 9 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

« (8) Käesoleva paragrahvi lõigetes 4 ja 5 nimetatud piirmäärad ei kehti lepinguriigi finantsjärelevalve asutuse konsolideeritud järelevalve alla kuuluva ema- ja tütarettevõtja suhtes.

(9) Käesoleva paragrahvi lõigetes 4–7 nimetatud riskide kontsentreerumise piirmäärade arvutamisel võib teha mahaarvamisi, mille tingimused ja ulatuse kehtestab Eesti Pank.»

§ 25. Paragrahv 85¹ tunnistatakse kehtetuks.

§ 26. Seadust täiendatakse §-ga 85² järgmises sõnastuses:

« § 85². Erandid riskide kontsentreerumise piirmäärade arvutamisel

(1) Kolmanda isiku garantiiga tagatud riskipositsiooni võib käsitleda riskipositsioonina garantiiandja vastu. Riskipositsiooni ja selle tagatiseks oleva garantii valuutade erinevuse, tähtaegade mittevastavuse ja osalise garantii puhul kohaldatakse käesoleva seaduse 7. peatüki 2. jao 1. jaotise 4. alljaotises sätestatud korda.

(2) Krediidasutuse vastava kirjaliku taotluse alusel on Finantsinspeksioonil õigus vabastada krediidasutuse või tema konsolideerimisgruppi kuuluva äriühingu klient käesoleva seaduse § 85 lõikes 3 sätestatud seotuse kriteeriumist, kui konkreetsetel asjaoludel on seotuse kriteerium riskide kontsentreerumise seisukohalt asjasse mittepuutuv.

(3) Krediidasutus võib ületada käesoleva seaduse § 85 lõigetes 4, 5 ja 7 sätestatud piirmäärasid, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:

1) piirmäärade ületamine toimub täielikult kauplemisportfelli riskipositsioonide arvel;

2) krediidasutus ei ole saanud vabastust kapitalinõuete arvutamisest vastavalt käesoleva seaduse § 79 lõikele 3;

3) piirmäärasid ületavatelt riskipositsioonidelt arvutatakse täiendavaid kapitalinõudeid.

(4) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud tingimustele vastav piirmäärade ületamine on kestnud alla kümne päeva, ei tohi kauplemisportfelli puhul kliendi või omavahel seotud isikute riskipositsioon ületada 500 protsenti krediidasutuse omavahenditest.

(5) Kõigi käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud tingimustele vastavaid piirmäärasid üle kümne päeva ületanud riskipositsioonide summa ei tohi ületada 600 protsenti krediidasutuse omavahenditest.

(6) Krediidasutus on kohustatud Finantsinspeksiooni iga kolme kuu järel teavitama kõikidest juhtumitest, mille puhul on ületatud käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud tingimustele vastavaid piirmäärasid. Krediidasutus esitab Finantsinspeksioonile piirmäära ületanud riskipositsiooni summa ja vastava kliendi nime või nimetuse.»

§ 27. Seadust täiendatakse §-ga 85³ järgmises sõnastuses:

« § 85³. Loamenetluse tähtajad usaldatavusnormatiivide arvutamisel

Finantsinspeksioon teeb otsuse käesoleva seaduse § 73 lõigetes 5¹ ja 7, § 74 lõikes 4, § 75 lõikes 6, § 76 lõikes 4, § 77 lõikes 3 ning § 79 lõikes 3 nimetatud loa andmise või sellest keeldumise kohta ühe kuu jooksul kõigi nõutavate dokumentide ja andmete saamisest arvates, kuid mitte hiljem kui kolme kuu möödumisel vastavasisulise taotluse saamisest arvates.»

§ 28. Seaduse 7. peatükki täiendatakse 2. jaoga järgmises sõnastuses:

«2. jagu Kapitalinõuete arvutamise meetodid

1. jaotis

Krediidiriski kapitalinõue

1. alljaotis

Üldsätted

§ 86¹. Krediidiriski kapitalinõude arvutamise meetodid

- (1) Krediidiasutus arvutab krediidiriski kapitalinõude standardmeetodi, sisereitingute põhimeetodi või sisereitingute täiustatud meetodi alusel vastavalt käesolevas seaduses ja selle alusel antud õigusaktides kehtestatud korrale.
- (2) Krediidiasutus peab valitud krediidiriski kapitalinõude arvutamise meetodit kasutama ühetaoliselt, järjekindlalt ja järjepidevalt.
- (3) Krediidiriski kapitalinõude arvutamisel on kapitalinõude määr 8–12 protsenti riskiga kaalutud varast. Kapitalinõude määra kehtestab Eesti Pank.
- (4) Krediidirisk käesoleva seaduse tähenduses on risk, et krediidiasutuse vastaspool ei ole võimeline täitma või ei soovi täita oma lepingulisi kohustusi.
- (5) Reiting käesoleva seaduse tähenduses on võlgniku või tehingu krediidiriski iseloomustav hinnang.
- (6) Reitinguskaala käesoleva seaduse tähenduses on skaala, mille alusel järjestatakse võlgnikud või tehingud reitingute põhjal vastavalt krediidiriski suurusele.
- (7) Reitingusüsteem käesoleva seaduse tähenduses on meetodite, protsesside, kontrollimehhanismide, andmebaaside ja infotehnoloogiasüsteemide kogum, mille eesmärk on krediidiriski hindamine.
- (8) Võlgnike reitinguklass käesoleva seaduse tähenduses on võlgniku krediidiriskile vastav riskikategooria, millesse võlgnikud on jaotatud, lähtudes eelnevalt määratud reitingukriteeriumitest.
- (9) Tehingute reitinguklass käesoleva seaduse tähenduses on tehingu krediidiriskile vastav riskikategooria, millesse riskipositsioonid on jaotatud, lähtudes eelnevalt määratud reitingukriteeriumitest.
- (10) Reitingukriteerium käesoleva seaduse tähenduses on igale reitinguklassile antud krediidiriski iseloomustav tunnus.
- (11) Makseviivituse tõenäosus käesoleva seaduse tähenduses on tõenäosus, et üheaastase perioodi jooksul ei ole vastaspool võimeline täitma või ei soovi täita oma lepingulisi kohustusi.
- (12) Makseviivitusest tingitud kahjumäär käesoleva seaduse tähenduses on protsentuaalne osa nõudest, mille krediidiasutus kaotab vastaspoole lepinguliste kohustuste mittetäitmise korral.
- (13) Riskipositsiooni ümberhindamistegur käesoleva seaduse tähenduses on koefitsient, mis väljendab vastaspoole vastu käesoleval ajal oleva nõude ja tema vastu makseviivituse hetkeks tekkida võiva nõude suhet.
- (14) Jaenõuete kogum käesoleva seaduse tähenduses on sarnase krediidiriskiga jaenõuete grupp, mis võetakse aluseks krediidiriski hindamisel.
- (15) Krediidiriski parameeter käesoleva seaduse tähenduses on kvantitatiivne krediidiriski suurust iseloomustav näitaja.

(16) Stressitest käesoleva seaduse tähenduses on simulatsiooni meetod, millega hinnatakse majanduskeskkonna tingimuste muutumise mõju krediidiriski ja kapitalinõuete suurusele.

(17) Krediidikvaliteet käesoleva seaduse tähenduses on krediidiriski iseloomustavate tunnuste hinnang.

(18) Riskipositsioonid käesoleva jaotise tähenduses on bilansilised varad, bilansivälised kohustused ja tuletisinstrumentid.

2. alljaotis

Krediidiriski standardmeetod

§ 86². Krediidiriski standardmeetodi üldnõuded

(1) Krediidiriski kapitalinõude arvutamisel standardmeetodi (edaspidi *krediidiriski standardmeetod*) alusel on riskiga kaalutud vara riskipositsioonide ja neile vastavate riskikaalude korrutus.

(2) Riskikaal määratakse riskipositsiooni klassi, krediidikvaliteedi astme või mõlema alusel.

§ 86³. Riskipositsioonide klassid krediidiriski standardmeetodi kasutamisel

(1) Krediidiriski standardmeetodi kasutamisel liigitatakse kõik nõuded järgmistesse riskipositsioonide klassidesse:

- 1) nõuded või tingimuslikud nõuded keskvalitsuste ja keskpankade vastu;
- 2) nõuded või tingimuslikud nõuded regionaalsete ja kohalike omavalitsuste üksuste vastu;
- 3) nõuded või tingimuslikud nõuded riigiasutuste hallatavate asutuste ja kasumit mittetaotlevate asutuste ja ühingute vastu;
- 4) nõuded või tingimuslikud nõuded multilateraalsete arengupankade vastu;
- 5) nõuded või tingimuslikud nõuded rahvusvaheliste organisatsioonide vastu;
- 6) nõuded või tingimuslikud nõuded krediidasutuste ja investeerimisühingute vastu;
- 7) nõuded või tingimuslikud nõuded muude äriühingute vastu;
- 8) jaenõuded või tingimuslikud jaenõuded;
- 9) kinnisvaraga tagatud nõuded või tingimuslikud nõuded;
- 10) viivituses olevad nõuded;
- 11) kapitalinõuete arvutamisel kõrge riskitasemega varadeks loetavad nõuded;
- 12) pandikirjad investeerimisfondide seaduse § 260 tähenduses;
- 13) väärtpaberistatud riskipositsioonid;
- 14) lühiajalised nõuded krediidasutuste, investeerimisühingute ja muude äriühingute vastu;
- 15) investeerimisfondide aktsiad ja osakud;
- 16) muud varad.

(2) Jaenõue on krediidasutuse nõue, mis vastab järgmistele tingimustele:

- 1) tehingu teine pool on füüsiline isik või väike- või keskmise suurusega ettevõtja;
- 2) kliendi või omavahel seotud isikute võlgnevuse kogusumma krediidasutusele või tema ema- ja selle tütarettevõtjatele, sealhulgas viivituses olevad nõuded, ei ületa 1 miljonit eurot. Kogusumma arvutamisel jäetakse välja nõuded, mille tagatiseks on eluasemena kasutatavale kinnisasjale seatud hüpoteek;
- 3) nõue on üks suurest hulgast sarnaste tunnustega nõuete kogumist, mille kogurisk on hajutatuse tõttu väiksem;
- 4) nõude aluseks ei ole väärtpaber.

§ 86⁴. Krediidikvaliteedi astmed

(1) Krediidiriski standardmeetodi kasutamisel jagatakse riskipositsioonid riskiga kaalutud vara arvutamiseks kuude krediitikvaliteedi astmesse.

(2) Krediitikvaliteedi aste määratakse krediitikvaliteeti hindava isiku (edaspidi *reitinguagentuur*) antud hinnangu alusel.

(3) Krediidasutus peab kasutama reitinguagentuuri antud krediitikvaliteedi hinnanguid järjekindlalt. Kui krediidasutus kasutab eelnimetatud hinnanguid teatud riskipositsiooni klassi suhtes, peab ta kasutama neid järjepidevalt kõikide sellesse klassi kuuluvate riskipositsioonide suhtes.

(4) Krediidasutus võib kasutada krediitikvaliteedi astme määramisel ainult võlgniku enda tellitud hinnanguid.

(5) Kapitalinõuete arvutamisel reitinguagentuuri antud hinnangutele vastavad krediitikvaliteedi astmed määrab Finantsinspektsioon oma otsusega.

§ 86⁵. Reitinguagentuurid

(1) Krediitikvaliteedi astme määramisel võib kasutada ainult Finantsinspektsiooni peetavasse nimekirja kantud reitinguagentuuri krediitikvaliteedi hinnanguid.

(2) Finantsinspeksioon kannab reitinguagentuuri vastavasse nimekirja oma otsusega, kui reitinguagentuuri krediitkvaliteedi hindamisel kasutatav meetodika on objektiivne, sõltumatu, järjepidev ja arusaadav ning tagab usaldusväärse ja läbipaistva hinnangu.

(3) Finantsinspeksioon kustutab reitinguagentuuri nimekirjast oma otsusega, kui reitinguagentuuri krediitkvaliteedi hindamise kriteeriumid ei vasta enam käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud nõuetele.

(4) Kui reitinguagentuur on kantud teise lepinguriigi finantsjärelevalve asutuse peetavasse vastavasse nimekirja, võib Finantsinspeksioon selle reitinguagentuuri oma nimekirja kanda täiendavaid hindamisprotseduure tegemata, kasutades lepinguriigi finantsjärelevalve asutuse määratud krediitkvaliteedi astmeid.

(5) Käesoleva seaduse § 86³ lõike 1 punktis 1 nimetatud nõuete või tingimuslike nõuete krediitkvaliteedi määramisel võib arvesse võtta ekspordikrediidi agentuuri krediitkvaliteedi hinnangut juhul, kui on täidetud vähemalt üks järgmistest tingimustest:

1) tegemist on Majandusliku Koostöö ja Arengu Organisatsiooni ekspordikrediidi toetamise ametlikus kokkuleppes osaleva ekspordikrediidiagentuuri konsensusliku krediitkvaliteedi hinnanguga;

2) ekspordikrediidiagentuur avalikustab oma krediitkvaliteedi hinnangud, mis põhinevad Majandusliku Koostöö ja Arengu Organisatsiooni meetodikal, ja krediitkvaliteedi hinnang on seotud vastava meetodika alusel ühega kaheksast minimaalsest ekspordikindlustuse preemiast.

3. alljaotis

Krediidiriski sisereitingute meetodid

§ 86⁶. Krediidiriski sisereitingute meetodite üldnõuded

(1) Krediidiasutus kasutab krediidiriski kapitalinõuete arvutamisel sisereitingute põhimeetodit või sisereitingute täiustatud meetodit (edaspidi *krediidiriski sisereitingute meetodid*) vastavalt käesolevas seaduses ja selle alusel antud õigusaktides kehtestatud korrale.

(2) Käesolevas alljaotises sätestatud kohaldatakse nii sisereitingute põhimeetodi kui ka sisereitingute täiustatud meetodi kohta, kui käesolevas alljaotises ei ole ette nähtud teisiti.

§ 86⁷. Nõuded krediidiriski sisereitingute meetodite kasutamiseks

(1) Krediidiasutus võib kasutada krediidiriski sisereitingute meetodeid ainult Finantsinspeksiooni eelneva kirjaliku loa alusel.

(2) Finantsinspeksioon annab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud loa üksnes juhul, kui krediidiasutuses kasutatavad krediidiriski juhtimise ja hindamise meetodid on usaldusväärsed, neid rakendatakse järjepidevalt ja täidetud on järgmised tingimused:

1) krediidiasutuse reitingusüsteem annab adekvaatse hinnangu võlgnike ja tehingute krediidiriski tasemele, võimaldab riskitasemete piisavat eristamist ning krediidiriski täpset ja järjepidevat mõtmist;

2) kapitalinõuete arvutamisel kasutatavad reitingud ja krediidiriski parameetrid on olulised sisendid krediidiasutuse riskijuhtimises ning otsustusprotsessis, laenude andmisel, omavahendite planeerimisel ja krediidiasutuse üldjuhtimise funktsioonides;

3) krediidiasutuses toimib reitingusüsteemi eest vastutav sõltumatu krediidiriski kontrolli funktsioon;

4) krediidiasutus kogub ja säilitab krediidiriski efektiivseks mõõtmiseks ning juhtimiseks kogu asjakohast informatsiooni;

5) krediidiasutuse reitingusüsteem ja selle toimimispõhimõtted on dokumenteeritud ja reitingusüsteemi usaldusväärset jälgitakse pidevalt.

(3) Krediidiriski sisereitingute meetodite kasutamiseks luba taotlev krediidiasutus peab suutma Finantsinspeksioonile tõendada, et ta on kasutanud vähemalt kolme aasta jooksul enne sisereitingute meetodi kasutamiseks loa saamist reitingusüsteemi, mis olulises osas vastab käesolevas seaduses ja selle alusel antud õigusaktides sätestatud miinimumnõuetele.

(4) Krediidiriski sisereitingute täiustatud meetodi kasutamiseks luba taotlev krediidiasutus peab suutma Finantsinspeksioonile tõendada, et ta on kasutanud vähemalt kolme aasta jooksul enne sisereitingute täiustatud meetodi kasutamiseks loa saamist sisehinnanguid makseviivitusest tingitud kahjumäärade (edaspidi *kahjumäärad*) või riskipositsioonide ümberhindamistegurite (edaspidi *ümberhindamistegurid*) puhul, mis olulises osas vastab käesolevas seaduses ja selle alusel antud õigusaktides sätestatud miinimumnõuetele.

(5) Krediidiriski sisereitingute meetodite kasutamiseks luba omav krediidiasutus peab vastavat meetodit kasutama järjepidevalt ja ühetaoliselt kõikide käesoleva seaduse §-s 86⁹ nimetatud riskipositsioonide klasside suhtes.

(6) Krediidiasutus, kes kasutab krediidiriski sisereitingute meetodit mõne riskipositsioonide klassi suhtes, peab eelnimetatud meetodit kasutama ka omakapitali investeeringute klassi suhtes.

(7) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud luba omav krediidiasutus võib krediidiriski kapitalinõuete arvutamisel võtta kasutusele krediidiriski standardmeetodi või krediidiriski sisereitingute täiustatud meetodi kasutamise puhul krediidiriski sisereitingute põhimeetodi üksnes Finantsinspeksiooni eelneva kirjaliku loa alusel. Finantsinspeksioon annab loa, kui meetodi kasutamisest loobumise tingib krediidiasutuse ühinemine, restruktureerimine või tegevuse ümberkujundamine või esineb muu erandlik mõjuv asjaolu.

(8) Krediidiasutus võib põhjendatud juhtudel ja Finantsinspeksiooni eelneva kirjaliku loa alusel selles määratud mõistliku tähtaja jooksul rakendada krediidiriski sisereitingute meetodeid järk-järgult erinevate riskipositsioonide klasside või konsolideerimisgrupi erinevate äriühingute kaupa, kui krediidiriski sisereitingu meetodite usaldusväärseks rakendamiseks on erandliku mõjuva asjaolu tõttu vajalik üleminekuperiood.

§ 86⁸. Sisereitingute meetodite kasutamise luba

(1) Finantsinspeksioon teeb otsuse käesoleva seaduse § 86⁷ lõikes 1 nimetatud loa andmise või sellest keeldumise kohta kuue kuu jooksul kõigi nõutavate dokumentide ja andmete saamisest arvates.

(2) Kui lepinguriikides tegutsevad ema- ja tema tütaretevõtja esitavad ühise taotluse krediidiriski sisereitingute meetodi kasutamiseks emaettevõtja üle järelevalvet teostavale lepinguriigi finantsjärelevalve asutusele, algab lepinguriigi finantsjärelevalve asutuse ja Finantsinspeksiooni ühisotsustusmenetluses tähtaja kulgemine krediidiasutuse emaettevõtja taotluse esitamise päevast arvates ja otsus tehakse Finantsinspeksiooni seaduse §-s 47² sätestatud korras.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud ühisotsustusmenetluses võib Finantsinspeksioon koos lepinguriigi finantsjärelevalve asutusega otsustada, et lepinguriikides tegutsevate ema- ja tema tütaretevõtja vastavust sisereitingute meetodi kasutamiseks õigusaktides esitatavatele nõuetele hinnatakse eelnimetatud ettevõtjate puhul ühiselt.

(4) Finantsinspeksioon teeb otsuse lepinguriigis tegutseva emaettevõtja Eesti tütaretevõtjale loa andmise või sellest keeldumise kohta käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud ühisotsustusmenetluse otsuse alusel.

§ 86⁹. Riskipositsioonide klassid krediidiriski sisereitingute meetodite kasutamisel

(1) Krediidiriski sisereitingute meetodite kasutamisel liigitatakse kõik nõuded järgmistesse riskipositsioonide klassidesse:

- 1) nõuded või tingimuslikud nõuded keskvalitsuste ja keskpankade vastu;
- 2) nõuded või tingimuslikud nõuded krediidiasutuste ja investeerimisühingute või regionaalsete ja kohalike omavalitsuste üksuste vastu;
- 3) nõuded või tingimuslikud nõuded muude äriühingute vastu;
- 4) jaenõuded või tingimuslikud jaenõuded;
- 5) omakapitali investeeringud;
- 6) väärtpaberistatud riskipositsioonid;
- 7) muud varad.

(2) Nõuete liigitamine riskipositsioonide klassidesse peab olema järjepidev.

(3) Kõik nõuded, mida ei ole võimalik liigitada käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1, 2 või 4–6 nimetatud riskipositsioonide klassi, tuleb liigitada käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 3 nimetatud riskipositsioonide klassi.

(4) Krediidiasutus peab käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 3 nimetatud nõuetest eristama eriotstarbelised nõuded, millel on järgmised tunnused:

- 1) nõue on äriühingu vastu, mis on asutatud spetsiaalselt kinnisasjade või vallasasjade soetamise finantseerimiseks või nende haldamiseks;
- 2) lepingutingimused annavad krediidiasutusele olulise kontrolli käesoleva lõike punktis 1 nimetatud asjade ja nendest saadava rahavoo üle;
- 3) kohustuse kohase täitmise esmane allikas on käesoleva lõike punktis 1 nimetatud asjast saadavad rahavood.

(5) Krediidiriski sisereitingute meetodite kasutamisel on jaenõudeks nõue, mis vastab lisaks käesoleva seaduse § 86³ lõikes 2 sätestatule ka järgmistele tingimustele:

- 1) nõuet ei hallata individuaalselt;
- 2) krediidiasutus käsitleb sarnaseid nõudeid riskijuhtimises järjepidevalt ja ühetaoliselt.

(6) Võlanõuete hulka mittekuuluvad nõuded, millega kaasneb allutatud õigus emitendi varadele või tuludele, ja nendega majanduslikult sisult sarnased nõuded liigitatakse käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 5 nimetatud riskipositsioonide klassi.

§ 86¹⁰. Krediidiriski sisereitingute meetodite osaline kasutamine

Krediidiriski sisereitingute meetodite kasutamiseks luba omav krediidasutus võib Finantsinspektsiooni eelneva kirjaliku loa alusel püsivalt ühe või mitme riskipositsioonide klassi puhul kasutada krediidiriski kapitalinõuete arvutamisel krediidiriski standardmeetodit, kui on tegemist:

- 1) käesoleva seaduse § 86⁹ lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud riskipositsioonide klassiga, mille vastaspoolte arv on piiratud ja krediidasutusel oleks põhjendamatult koormav rakendada nende vastaspoolte suhtes eraldi reitingusüsteemi;
- 2) krediidasutuse mitteolulise äriüksuse nõuetega kolmanda osapoolte vastu või riskipositsioonide klassiga, mis ei ole oma suuruse ja krediidiriski seisukohast olulised;
- 3) nõuetega Eesti Vabariigi Valitsuse vastu;
- 4) nõuetega krediidasutuse ema- või tütarettevõtja või ematettevõtja tütarettevõtja vastu, kui eelnimetatud vastaspool on krediidasutus, investeerimisühing, finantsvaldusettevõtja, finantseerimisasutus, investeerimisfond, e-raha asutus või krediidasutuse abiettevõtja;
- 5) omakapitali investeringutega, mis tehakse õigusakti alusel kehtestatud toetusprogrammi raames teatava majandussektori edendamiseks ja mis annavad krediidasutusele olulisi investeerimistoetusi ning millega kaasnevad teatud ulatuses riiklik järelevalve ja piirangud omakapitali investeringutele. Seda erandit võib rakendada kuni 10 protsendi ulatuses esimese taseme omavahendite ja teise taseme omavahendite summast;
- 6) nõuetega välisriikide keskvalitsuste ja regionaalsete või kohalike omavalitsuste üksuste vastu, kui keskvalitsuste ja regionaalsete või kohalike omavalitsuste üksuste krediidiriskis ei ole erinevusi ja keskvalitsuse vastu esitatud nõuetele kohaldatakse krediidiriski standardmeetodi alusel 0-protsendilist riskikaalu;
- 7) omakapitali investeringutest tulenevate riskipositsioonidega, kui nõuetele vastava investeringuobjekti vastu kohaldatakse krediidiriski standardmeetodi alusel 0-protsendilist riskikaalu;
- 8) Euroopa Keskpanga või lepinguriigi keskpanga nõudmisel hoitavast kohustuslikust reservist tulenevate riskipositsioonidega, kui neile riskipositsioonidele krediidiriski standardmeetodi alusel kohaldatakse 0-protsendilist riskikaalu;
- 9) käesolevas seaduses ja selle alusel antud õigusaktides sätestatud krediidiriski kapitalinõuete arvutamisel arvessevõtmise tingimustele vastava keskvalitsuse garantiiga nõuetest tulenevate riskipositsioonidega.

§ 86¹¹. Nõuded reitingusüsteemile

- (1) Reitingusüsteem on krediidasutuse rakendatavate meetodite, protsesside, kontrollimehhanismide, andmebaaside ja infotehnoloogiasüsteemide kogum, mille eesmärk on krediidiriski hindamine, riskipositsioonidele reitingute määramine ning makseviivituse tõenäosuste ja kahjumäärade prognoosimine.
- (2) Krediidasutuse reitingusüsteem peab võtma arvesse võlgnike ja tehingute kõiki olulisi krediidiriski iseloomustavaid tunnuseid.
- (3) Krediidasutus peab reitingusüsteemi perioodiliselt üle vaatama ja ajakohastama, et tagada selle jätkuv sobivus krediidasutuse tegevuse ja majanduskeskkonna tingimustega.
- (4) Kui krediidasutus rakendab üheaegselt mitut reitingusüsteemi, tuleb iga võlgniku või tehingu puhul kasutada reitingusüsteemi, mis kajastab selle võlgniku või tehingu riskitaset kõige täpsemalt.
- (5) Krediidasutus peab dokumenteerima reitingusüsteemi ülesehituse ja selle toimimise seisukohast olulised protsessid, protseduurid ja definitsioonid ning reitingusüsteemi valiku põhimõtted.
- (6) Krediidiriski valdkonna eest vastutav isik peab kohe teavitama krediidasutuse juhatust kõikidest olulistest muudatustest reitingusüsteemi rakendamise põhimõtetes või sellest erandite tegemisest, mis mõjutavad oluliselt krediidasutuse reitingusüsteemi toimimist.

§ 86¹². Nõuded võlgnike reitinguskaalale

- (1) Reitingusüsteem peab sisaldama reitinguskaalat, mis koosneb võlgnike reitinguklassidest ja väljendab hinnangut võlgniku makseviivituse tõenäosusele.
- (2) Võlgnike reitinguklass on võlgniku krediidiriski tasemele vastav riskikategooria, millesse võlgnikud on jaotatud eelnevalt määratud ja eristatavatest reitingukriteeriumitest lähtudes ning mille alusel antakse igale reitinguklassile makseviivituse tõenäosuse hinnang.
- (3) Reitinguskaalal peab olema piisav hulk reitinguklasse. Reitinguskaala peab sisaldama vähemalt seitset reitinguklassi makseviivituses mitteolevatele võlgnikele ja vähemalt ühte reitinguklassi makseviivituses olevatele võlgnikele.
- (4) Käesoleva seaduse § 86⁹ lõikes 4 nimetatud eriotstarbeliste nõuete hindamiseks peab krediidasutuse reitingusüsteemis olema eraldi reitinguskaala, mis sisaldab vähemalt nelja reitinguklassi makseviivituses mitteolevatele võlgnikele ja vähemalt ühte reitinguklassi makseviivituses olevatele võlgnikele.

(5) Kui krediidasutuse võlgnike krediidiriski iseloomustavad tunnused on üksteisega väga sarnased, peab vältima võlgnike kontsentreerumist ühte reitinguklassi.

(6) Võlgnike märkimisväärne kontsentreerumine ühte reitinguklassi on lubatud üksnes juhul, kui krediidasutus suudab Finantsinspeksioonile tõendada, et nimetatud võlgnike reitinguklass katab piisavalt kitsa makseviivituse tõenäosuse vahemiku ja kõikide selle reitinguklassi võlgnike makseviivituse tõenäosuse hinnangud on ettenähtud vahemikus.

§ 86¹³. Nõuded tehingute reitinguskaalale

(1) Tehingute reitinguklass on tehingu riskitasemele vastav riskikategooria, millesse riskipositsioonid on jaotatud eelnevalt määratud ja eristatavatest reitingukriteeriumitest lähtudes ning mille alusel antakse igale reitinguklassile kahjumäärade hinnangud.

(2) Krediidasutus peab krediidiriski sisereitingute täiustatud meetodi kasutamise korral rakendama reitingusüsteemis eraldi reitinguskaalat, mis väljendab hinnangut iga tehingu kahjumääradele.

(3) Tehingute märkimisväärne kontsentreerumine ühte reitinguklassi on lubatud üksnes juhul, kui krediidasutus suudab Finantsinspeksioonile tõendada, et nende tehingute reitinguklass katab piisavalt kitsa makseviivitusest tingitud kahjumäärade vahemiku ja kõikide selle reitinguklassi riskipositsioonide kahjumäärade hinnangud on selles vahemikus.

§ 86¹⁴. Jaenõuete krediidiriski hindamine

(1) Jaenõuete krediidiriski hindamisel kasutatav reitingusüsteem peab kajastama nii võlgniku kui ka tehingu krediidiriski taset.

(2) Jaenõuete krediidiriski hindamine riskipositsioonide kogumite alusel peab tagama, et riskipositsioonide arv igas kogumis on piisav krediidiriski tasemete eristamiseks ja krediidiriski parameetrite hindamiseks. Krediidasutus peab vältima jaenõuete põhjendamatu kontsentreerumist kogumitesse.

(3) Krediidasutus peab suutma Finantsinspeksioonile tõendada, et jaenõuetest tulenevate riskipositsioonide kogumitesse jagamine ja krediidiriski parameetrite kogumite tasemel hindamine tagab krediidiriski tasemete adekvaatse eristamise, riskipositsioonide grupeerimise piisavalt sarnaste tunnustega kogumitesse ning riskide täpse ja järjepideva hindamise.

§ 86¹⁵. Üldnõuded reitingu määramisele

(1) Krediidasutuses määravad reitinguid ja kontrollivad perioodiliselt reitingute määramist isikud, kelle tasustamine ja hüved ei ole seatud sõltuvusse igakordsest laenuandmise otsusest ega reitingu määramisest.

(2) Krediidasutus peab laenu andmise otsustusprotsessis määrama reitingu igale võlgnikule, kelle vastu esitatud nõue kuulub käesoleva seaduse § 86⁹ lõike 1 punktides 1–3 nimetatud riskipositsiooni klassi. Nimetatud riskipositsiooni klassi kuuluvale igale juriidilisele või muule õiguslikult iseseisvale isikule tuleb määrata eraldi reiting.

(3) Nõuded ühe võlgniku vastu tuleb määrata ühte ja samasse võlgniku reitinguklassi, sõltumata võimalikest erisustest tehingu laadis.

(4) Ühele võlgnikule võib erandina määrata mitu erinevat reitingut järgmistel juhtudel:

- 1) maariski kajastamise korral sõltuvalt sellest, kas laen on välja antud kohalikus või välisvaluutas;
- 2) garantii kajastamise korral, kui võetakse aluseks võlgniku reitinguklassi asemel garantiandja reitinguklass;
- 3) kui tarbijakaitsealased, pangasaladust käsitlevad või muud õigusaktid keelavad klientide andmete vahetamise.

(5) Krediidasutus peab krediidiriski sisereitingute täiustatud meetodi kasutamise korral laenu andmise otsustusprotsessis määrama igale tehingule reitingu.

(6) Krediidasutus peab laenu andmise otsustusprotsessis määrama igale jaenõudele reitingu või liigitama nõude jaenõuete kogumisse.

(7) Kui võlgnik on esitanud krediidasutusele vastava taotluse, peab krediidasutus avaldama laenu andmise otsustusprotsessi lõpul igale võlgnikule talle määratud reitingu.

§ 86¹⁶. Reitingute määramise alused

(1) Mida piiratum on krediidasutuse käsutuses oleva informatsiooni hulk, seda konservatiivsemalt peab krediidasutus võlgnikele ja tehingutele reitinguid määrama.

(2) Välise krediidireitingu kasutamisel reitingu määramise põhialusena peab krediidasutus arvesse võtma ka muud asjakohast olulist informatsiooni.

(3) Riskipositsioonidele reitingute või nende kogumitesse määramisel kasutatavad definitsioonid, protsessid ja kriteeriumid peavad vastama järgmistele nõuetele:

- 1) reitinguklassi või jaenõuete kogumi definitsioon peab olema piisavalt üksikasjalik ja võimaldama sarnase riskitasemega võlgnike ja tehingute järjepidevat määramist samasse reitinguklassi või kogumisse;
- 2) reitingu määramist kirjeldav dokumentatsioon peab võimaldama kolmandal isikul mõista ja korrata riskipositsiooni samasse reitinguklassi või kogumisse määramise protsessi, samuti hinnata määratud reitinguklassi või kogumi adekvaatsust;
- 3) kriteeriumid peavad olema kooskõlas krediidasutuses kehtestatud laenude andmise standarditega.

§ 86¹⁷. Reitingute ja jaenõuete kogumite ajakohastamine

(1) Krediidasutus peab reitinguid vähemalt üks kord aastas ning kõrge krediidiriski tasemega võlgnike ja tehingute reitinguid sagedamini kui üks kord aastas üle vaatama ja vajaduse korral neid ajakohastama.

(2) Krediidasutus peab rakendama piisavaid meetmeid võlgniku või tehingu krediidiriski taset kajastava teabe ajakohastamiseks.

(3) Võlgniku või tehingu kohta uue olulise informatsiooni teadasaamisel peab krediidasutus määratud reitingu ajakohastama.

(4) Krediidasutus peab jaenõuete puhul võlgnike ja tehingute kogumitesse liigitamise ning iga kogumi krediidiriski parameetrid vähemalt üks kord aastas üle vaatama ja vajaduse korral neid ajakohastama.

(5) Krediidasutus peab esindusliku valimi põhjal analüüsima jaenõuete krediidiriski taseme alusel kogumitesse liigitamise asjakohasust vähemalt üks kord aastas.

§ 86¹⁸. Reitingute korrigeerimine

(1) Krediidasutus peab dokumenteerima määratud reitingute korrigeerimise põhimõtted ja iga määratud reitingu korrigeerimise juhu ning nende eest vastutavate isikute nimed.

(2) Krediidasutus peab tagantjärele analüüsima reitingute korrigeerimise põhjendatust.

§ 86¹⁹. Statistiliste mudelite kasutamine reitingute määramisel

(1) Krediidasutus, kes kasutab reitingute määramisel statistilisi mudeleid, peab suutma Finantsinspeksioonile tõendada, et:

- 1) mudel on piisava prognoosivõimega ja krediidiriski kapitalinõude suurus on selle kasutamisel adekvaatne;
- 2) mudeli sisendid annavad adekvaatse väljundi ja mudel ei sisalda olulist viga;
- 3) andmete mudelisse sisestamise protsess on usaldusväärne ja hõlmab andmete täpsuse, piisavuse ja sobivuse hindamist;
- 4) mudeli väljatöötamisel kasutatud andmed kajastavad krediidasutuse võlgnikke või riskipositsioone piisava esindatusega.

(2) Krediidasutus peab statistilise mudeli toimimist, järjepidevust, kirjelduse sobivust ja järelduste tulemusi perioodiliselt üle vaatama ning vajaduse korral mudelit ajakohastama.

(3) Krediidasutus peab kontrollima ja vajaduse korral eksperthinnangu alusel korrigeerima statistilise mudeli väljundeid ning kõik korrektiivid dokumenteerima.

§ 86²⁰. Andmete kogumine ja säilitamine

(1) Krediidasutus, kes kasutab sisereitingute meetodeid, peab koguma ja säilitama järgmisi andmeid:

- 1) võlgnikele ja garantiiandjatele määratud reitingud;
- 2) võlgnikele reitingute määramise kuupäevad;
- 3) võlgnikele reitingute määramisel aluseks olnud põhiaandmed ja meetoodika;
- 4) võlgnikele reitingud määranud vastutavate isikute nimed;
- 5) andmed makseviivituses olevate klientide ja vastavate riskipositsioonide kohta;
- 6) makseviivituse tekkimise asjaolud ja kuupäevad;
- 7) võlgnike reitinguklasside makseviivituse tõenäosuse hinnangud ja tegelikud makseviivituse määrad ning reitingute muutmised.

(2) Krediidasutus, kes kasutab krediidiriski sisereitingute põhimeetodit, peab koguma ja säilitama andmeid tegelike kahjumäärade ja ümberhindamistegurite kohta nende näitajate võrdlemiseks õigusaktidega sätestatud teguritega.

(3) Krediidiasutus, kes kasutab krediidiriski sisereitingute täiustatud meetodit, peab lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmetele koguma ja säilitama järgmisi andmeid:

- 1) tehingutele määratud reitingud ja iga reitinguklassi puhul kasutatavad kahjumäärade või ümberhindamistegurite hinnangud;
- 2) tehingutele reitingute määramise ja kahjumäärade või ümberhindamistegurite hinnangute andmise kuupäevad;
- 3) tehingutele reitingute määramisel ja kahjumäärade või ümberhindamistegurite hinnangute andmisel aluseks olnud andmed ja meetodika;
- 4) tehingutele reitingute määramise ja kahjumäärade või ümberhindamistegurite hinnangud andnud vastutavate isikute nimed;
- 5) andmed makseviivituses olevate võlgnike riskipositsioonide prognoositud ning tegelike kahjumäärade ja ümberhindamistegurite kohta;
- 6) andmed kahjumäärade hinnangute kohta enne ja pärast garantiide või krediidituletisinstrumentide mõju arvessevõtmist juhul, kui krediidiasutus kajastab garantiide ja krediidituletisinstrumentide krediidiriski maandamise mõju kahjumäärade hinnangutes;
- 7) andmed iga makseviivituses oleva kliendi riskipositsioonist tuleneva kahju krediidiriski parameetrite kohta.

(4) Krediidiasutus, kes kasutab sisereitingute meetodit, peab jaenõuete kohta koguma ja säilitama järgmisi andmeid:

- 1) andmed, mida kasutatakse riskipositsioonide jagamisel reitinguklassidesse või kogumitesse;
- 2) andmed, mille alusel prognoositakse iga reitinguklassi või kogumi makseviivituse tõenäosusi, kahjumäärasisid ja ümberhindamistegureid;
- 3) andmed makseviivituses olevate klientide ja vastavate riskipositsioonide kohta;
- 4) makseviivituses olevate riskipositsioonide puhul andmed, millisesse reitinguklassi või kogumisse kuulus klient makseviivitusele eelnenud aasta jooksul, ning vastavate riskipositsioonide tegelikud kahjumäärad ja ümberhindamistegurid;
- 5) andmed jaenõuetest krediidiliinide kahjumäärade kohta.

§ 86²¹. Krediidiriski stressitestimine

(1) Krediidiasutus peab kehtestama usaldusväärse ja perioodilise stressitestimise protseduuri, et hinnata majandustingimuste muutumise mõju oma krediidiriski kapitalinõuete suurusele.

(2) Stressitest peab hõlmama majanduskeskkonna võimalikke muutusi, mis võivad avaldada negatiivset mõju krediidiasutuse krediidiriski positsioonidele, ja hindama krediidiasutuse suutlikkust toime tulla vastavate väliskeskkonna muutustega.

(3) Stressitest peab katma olulise osa krediidiasutuse krediidiriski positsioonidest.

(4) Kasutatav stressitest peab olema asjakohane ja piisavalt konservatiivne ning arvestama vähemalt vähese majanduslanguse stsenaariumi mõju.

(5) Krediidiasutus peab hindama reitingute muutumist vastavalt erinevatele stressitesti stsenaariumidele.

(6) Krediidiasutus peab kasutatavast stressitesti stsenaariumist teavitama Finantsinspektsiooni.

§ 86²². Makseviivitus krediidiriski parameetrite hindamisel

(1) Reitinguklassidele või kogumitele krediidiriski parameetrite määramisel peab krediidiasutus võlgnikku käsitlema makseviivituses olevana, kui on ilmnunud vähemalt üks järgmistest asjaoludest:

- 1) võlgnik ei täida krediidiasutuse hinnangul suure tõenäosusega nõuetekohaselt oma kohustusi krediidiasutuse või tema ema- või tütarettevõtja ees ilma, et krediidiasutus ei kasutaks võimalust rahuldada oma nõue tagatise arvel;
- 2) võlgnik on krediidiasutuse või tema ema- või tütarettevõtja ees mis tahes olulise nõude tasumisega viivituses rohkem kui 90 päeva.

(2) Olukorrale, et võlgnik ei täida suure tõenäosusega oma kohustusi, viitavad muu hulgas järgmised asjaolud:

- 1) krediidiasutus lõpetab nõude osas intressi arvutamise;
- 2) krediidiasutus hindab nõude võlgniku krediidiriski olulise suurenemise tõttu alla;
- 3) krediidiasutus müüb nõude võlgniku vastu olulise majandusliku kahjuga;
- 4) krediidiasutus restruktureerib nõude võlgniku vastu, mistõttu nõude väärtus tõenäoliselt väheneb nõude põhisummast, intressidest või teenustasust olulises summas loobumise või tasumise tähtaja edasilükkamise tõttu;
- 5) krediidiasutus on taotlenud võlgniku vastu pankrotimenetluse algatamist seoses täitmata nõuetega krediidiasutuse või tema ema- või tütarettevõtja ees;
- 6) võlgnik on esitanud pankrotiavalduse või tema suhtes on algatatud pankrotimenetlus või muu seesugune maksejõuetusmenetlus, mis väldiks või viivitaks nõuete täitmist krediidiasutuse või tema ema- või tütarettevõtja ees.

(3) Krediidiasutus võib käsitleda käesoleva paragrahvi lõikes 1 toodud makseviivituse definitsiooni jaenõuete puhul tehingu, mitte võlgniku baasil.

(4) Kui krediidasutus teeb kindlaks, et makseviivituses olevana käsitletud võlgnik ei ole enam makseviivituses käesoleva paragrahvi lõigete 1 ja 2 tähenduses, tuleb võlgnikule määrata uus reiting.

§ 86²³. Nõuded krediidiriski parameetrite hindamisele

(1) Krediidiriski parameetrite hinnangud makseviivituse tõenäosuse, kahjumäärade, ümberhindamistegurite ja oodatava kahju kohta peavad hõlmama piisavalt pikaajalist kogemust ja empiirilisi andmeid ning tuginema statistilistele näitajatele.

(2) Krediidiriski parameetrite hinnangud peavad põhinema kogu asjakohasel informatsioonil, andmetel ja meetodikal.

(3) Mida piiratum on krediidasutusele kättesaadav informatsiooni ja andmete hulk, seda konservatiivsem peab krediidasutus krediidiriski parameetrite hindamisel olema.

(4) Krediidasutus peab korrigeerima krediidiriski parameetrite hinnanguid selliselt, et tagatud on piisav konservatiivsus tulenevalt hinnangute võimalikust ebatäpsusest ning hindamismeetodite ja algandmete mitteusaldusväärsusest.

(5) Kui kapitalinõuete arvutamisel ja krediidasutuse sisestel eesmärkidel kasutatakse erinevaid krediidiriski parameetrite hinnanguid, peab krediidasutus erinevuste põhjused dokumenteerima ja suutma erinevusi Finantsinspeksioonile põhjendada.

(6) Uue olulise teabe ilmnemisel peab krediidasutus krediidiriski parameetrite hinnangud iga kord läbi vaatama ja vajaduse korral neid vähemalt üks kord aastas korrigeerima.

§ 86²⁴. Nõuded krediidiriski parameetrite alusandmetele

(1) Krediidiriski parameetrite hinnangute andmisel alusena kasutatavate andmete (edaspidi *krediidiriski parameetrite alusandmed*) hulk ja vaatlusperioodi pikkus peavad olema piisavad hinnangute usaldusväärsuse ja täpsuse tagamiseks.

(2) Krediidasutus peab suutma oma varasemates kahjukogemustes eristada erinevaid krediidiriski parameetreid, sealhulgas makseviivituse sagedust, kahjumäärasid ja ümberhindamistegureid.

(3) Krediidiriski parameetrite alusandmetena kasutatavad riskipositsioonid, varem kehtinud laenude andmise standardid ja teised olulised tingimused peavad olema võrreldavad krediidasutuse olemasolevate riskipositsioonide ja kehtivate standarditega.

(4) Krediidasutus peab suutma Finantsinspeksioonile tõendada, et krediidiriski parameetrite alusandmetega kaetava perioodi majanduskeskkonna tingimused on võrreldavad olemasolevate ja prognoositavate tingimustega.

(5) Krediidasutus peab krediidiriski parameetrite hindamisel võtma arvesse alusandmete vaatlusperioodil toimunud muudatusi laenupoliitikas ja sissenõude tagatisele pööramise tavades ning arvestama tehnoloogilise arengu, uute andmete ja täiendava teabe mõju.

(6) Finantsinspeksioon võib krediidiriski parameetrite alusandmetele esitatavate nõuete puhul teha erandeid, kui krediidasutus suudab Finantsinspeksioonile tõendada, et enne 2007. aasta 1. jaanuari kogutud alusandmed on makseviivituse definitsiooni osas võrreldavad käesoleva seaduse § 86²² lõikes 1 sätestatud nõuetega.

§ 86²⁵. Nõuded krediidiriski parameetrite alusandmete vaatlusperioodi pikkusele

(1) Krediidasutus hindab krediidasutuste, investeerimisühingute ja muude äriühingute ning keskvalitsuste ja keskpankade makseviivituse tõenäosust võlgnike reitinguklasside kaupa võimalikult pika vaatlusperioodi aasta keskmiste näitajate alusel.

(2) Krediidasutus hindab jaenõuete makseviivituse tõenäosust reitinguklasside või kogumite kaupa võimalikult pika vaatlusperioodi aasta keskmiste näitajate alusel.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 ja 2 nimetatud alusandmete vaatlusperioodi pikkus peab olema vähemalt viis aastat, kui käesolevas seaduses ei ole ette nähtud teisiti.

(4) Finantsinspeksiooni kirjalikul loal võib sisereitingute meetodi kasutusele võtmise hetkel lähtuda makseviivituse tõenäosuste hindamisel minimaalselt kaheaastasest vaatlusperioodist, mida tuleb pikendada igal järgneval aastal ühe aasta võrra kuni vähemalt viie aastani.

(5) Krediidiasutus hindab kahjumäärasid tehingupõhiselt reitinguklasside või kogumite kaupa võimalikult pika vaatlusperioodi kõikide makseviivituse juhtude alusel.

(6) Krediidiriski sisereitingute täiustatud meetodi kasutamise korral peab kahjumäärade sisehinnangute alusena kasutatavate alusandmete vaatlusperioodi pikkus krediidiasutuste, investeerimisühingute ja muude äriühingute ning keskvalitsuste ja keskpankade nõuete puhul olema hinnangute kasutusele võtmise hetkel vähemalt viis aastat, kusjuures vaatlusperioodi pikendatakse igal aastal ühe aasta võrra kuni vähemalt seitsme aastani.

(7) Jaenõuete kahjumäärade hinnangute alusena kasutatavate alusandmete vaatlusperioodi pikkus peab olema vähemalt viis aastat.

(8) Finantsinspektsiooni kirjalikul loal võib sisereitingute meetodi kasutuselevõtu hetkel lähtuda jaenõuete kahjumäärade hindamisel minimaalselt kaheaastasest vaatlusperioodist ja pikendada seda igal järgneval aastal ühe aasta võrra kuni vähemalt viie aastani.

§ 86²⁶. Välisandmete kasutamine

(1) Krediidiasutus, kes kasutab krediidiriski parameetrite alusandmetena teiste krediidiasutuste või reitinguagentuuride kogutud andmeid (edaspidi *välisandmed*), peab suutma Finantsinspektsioonile tõendada, et:

- 1) teise krediidiasutuse või reitinguagentuuri reitingusüsteem ja reitingukriteeriumid on sarnased krediidiasutuses kasutatavatega;
- 2) välisandmete kogum on esinduslik riskipositsioonide kogumi suhtes, millele hinnangu andmisel seda kasutatakse;
- 3) välisandmeid kasutatakse järjepidevalt hinnangute andmiseks.

(2) Krediidiasutus peab ostetud nõuete riskipositsiooni klassi krediidiriski parameetrite hindamisel arvestama kogu olulist informatsiooni, mis on saadud nõude müüjalt ja muudest allikatest.

(3) Kui krediidiasutus kasutab välisandmeid, mis ei ole vastavuses käesoleva seaduse § 86²² lõikes 1 sätestatud makseviivituse definitsiooniga, peab krediidiasutus suutma Finantsinspektsioonile tõendada, et andmeid on korrigeeritud ja need on eelnimetatud definitsiooniga üldjoontes vastavuses.

(4) Krediidiasutus vastutab oma reitingusüsteemi nõuetele vastavuse eest ka juhul, kui krediidiasutus kasutab hinnangute andmisel alusena välisandmeid. Krediidiasutus peab suutma Finantsinspektsioonile tõendada, et krediidiasutus on reitingusüsteemi olemusest piisavalt teadlik ja reitingute määramise protsessi üle toimub pidev kontroll.

§ 86²⁷. Krediidiriski sisereitingute meetodite kasutamise usaldusväarsuse hindamine

(1) Krediidiasutus peab rakendama reitingusüsteemi, reitingute määramise ja krediidiriski parameetrite hinnangute täpsuse ning usaldusväarsuse hindamiseks asjakohaseid siseprotseduure.

(2) Krediidiasutus peab suutma Finantsinspektsioonile tõendada, et sisemine kontrolliprotsess võimaldab adekvaatselt ja järjepidevalt hinnata reitingute määramise ja krediidiriski parameetrite hindamise usaldusväarsust.

(3) Krediidiasutuse sisemine hinnang oma reitingusüsteemi, antud reitingute ja krediidiriski parameetrite usaldusväarsusele peab põhinema võimalikult pikal ajaperioodil.

§ 86²⁸. Hinnangute ja tegelike näitajate võrdlemine

(1) Krediidiasutus peab regulaarselt võrdlema tegelikke makseviivituse määrasid ja võlgnike iga reitinguklassi prognoositud makseviivituse tõenäosuse hinnanguid.

(2) Krediidiasutus, kes on Finantsinspektsioonilt saanud loa krediidiriski sisereitingute täiustatud meetodi kasutamiseks, peab regulaarselt võrdlema tegelikke kahjumäärasid ja tehingute iga reitinguklassi prognoositud kahjumäärade hinnanguid ning tegelikke riskipositsioonide ümberhindamistegureid ja tehingute iga reitinguklassi prognoositud ümberhindamistegurite hinnanguid.

(3) Krediidiasutus peab kasutama lisaks käesoleva paragrahvi lõigetes 1–2 kirjeldatud meetoditele ka teisi asjakohaseid kvantitatiivseid krediidiriski parameetrite usaldusväarsuse hindamise meetodeid ning võrdlema krediidiriski parameetrite hinnanguid lisaks sisemistele andmetele ka väliste allikatega.

(4) Tegelikke krediidiriski parameetrite näitajaid ja prognoositud krediidiriski parameetrite hinnanguid tuleb võrrelda vähemalt üks kord aastas. Võrdluse aluseks olevad statistilised andmed peavad hõlmama võimalikult pikka ajaperioodi.

(5) Krediidiasutus peab kehtestama sise-eeskirjad olukordade kohta, kus tegelikud krediidiriski parameetrite näitajad erinevad oluliselt prognoositud krediidiriski parameetrite hinnangutest. Sise-eeskirjad peavad arvestama majandustsüklite ja sarnaste süsteemsete muutujate mõju krediidiriski parameetrite hinnangutele.

(6) Kui tegelikud krediidiriski parameetrite näitajad erinevad oluliselt prognoositud krediidiriski parameetrite hinnangutest, peab krediidasutus selgitama välja erinevuse põhjused ning kui näitajad on jätkuvalt kõrgemad kui prognoositud hinnangud, peab krediidasutus korrigeerima oma hinnanguid konservatiivsemaks.

4. alljaotis

Krediidiriski maandamine

§ 86²⁹. Krediidiriski maandamise kohaldamine

(1) Krediidasutus, kes kasutab kapitalinõuete arvutamisel krediidiriski standardmeetodit või sisereitingute põhimeetodit, võib krediidiriski kapitalinõuete arvutamisel arvesse võtta tagatise, tasaarvestamist ja muid krediidiriski maandavaid tehinguid (edaspidi *krediidiriski maandamise instrumendid*) vastavalt käesolevas seaduses ja selle alusel antud õigusaktides sätestatud korrale.

(2) Krediidiriski maandamise instrumendid koos krediidasutuses rakendatavate protseduuride ja põhimõtetega peavad tagama õiguslikult siduvate ja tõhusate kokkulepete sõlmimise, mis on realiseeritavad kõikide tehinguosaliste suhtes kehtivate õigusaktide kohaselt.

(3) Krediidasutus peab rakendama vajalikke meetmeid, et krediidiriski maandamise instrumentide osas sõlmitud kokkulepped tagaksid tõhusa kaitse nendega kaetud krediidiriski suhtes.

§ 86³⁰. Otsene krediidiriski kaitse

(1) Otsene krediidiriski kaitse on krediidiriski maandamise viis, mille puhul riskipositsiooni krediidiriski maandamine tuleneb krediidasutuse õigusest rahuldada võlgniku makseviivituse või muu võlasuhtest tuleneva kohustuse rikkumise korral oma nõue pandieseme arvel või tasaarvestamisega. Pandiesemeks võivad olla käesoleva seaduse §-s 86³¹ nimetatud õigused ja asjad.

(2) Otsese krediidiriski kaitse puhul peab krediidasutusel olema võimalus pandiese raskusteta müüa eseme hariliku väärtusega, kusjuures eseme väärtus ei või oluliselt sõltuda võlgniku krediidiriski tasemest.

§ 86³¹. Pandiesemed

(1) Otsene krediidiriski kaitse võetakse krediidiriski kapitalinõude arvutamisel arvesse, kui pandiesemeks on kuld või tagamistehing on suunatud järgmiste õiguste pantimisele:

- 1) laenu andvas või teises krediidasutuses hoiustatud raha või raha ekvivalendid;
- 2) madala krediidiriskiga väärtpaberid;
- 3) krediidasutuse kasuks panditud elukindlustuspoliisid;
- 4) teise krediidasutuse või investeerimisühingu emiteeritud väärtpaberid, mille emiteerija on kohustatud need nõudmise korral lunastama.

(2) Krediidasutus, kes kasutab krediidiriski sisereitingute põhimeetodit, võib lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud panditud õigustele võtta krediidiriski kapitalinõude arvutamisel arvesse hüpoteeke ja kuni üheaastase tähtajaga panditud nõudeõigusi. Arvesse ei võeta nõudeid seotud isikute vastu ja väärtpaberistatud või krediituletisinstrumentidega seotud nõudeid.

(3) Hüpoteek peab arvessevõtmiseks vastama järgmistele tingimustele:

- 1) kinnisasja väärtus ei sõltu oluliselt võlgniku krediidiriski tasemest, välja arvatud majanduskeskkonna teguritest tingitud mõju puhul;
- 2) kohustuse kohase täitmise esmane allikas ei ole rahavoog tagatiseks olevast kinnisasjast ja seetõttu ei sõltu võlgniku krediidirisk oluliselt tagatiseks oleva kinnisasja seisundist.

(4) Liisingulepingust tulenevat riskipositsiooni käsitletakse samaväärselt tagatisega laenust tuleneva riskipositsiooniga vastavalt liisingueseme liigile.

§ 86³². Kaudne krediidiriski kaitse

(1) Kaudne krediidiriski kaitse on krediidiriski maandamise viis, mille puhul riskipositsiooni krediidiriski maandamine tuleneb kolmanda isiku, sealhulgas garantiiandja või käendaja võetud kohustusest rahuldada krediidasutuse nõue põhivõlgniku makseviivituse või muu võlasuhtest tuleneva kohustuse rikkumise korral.

(2) Kaudne krediidiriski kaitse võetakse krediidiriski kapitalinõude arvutamisel arvesse juhul, kui kolmas osapool, kes kohustub rahuldama krediidasutuse nõude võlgniku makseviivituse korral, on madala krediidiriskiga usaldusväärne isik.

§ 86³³. Miinimumnõuded krediidiriski maandamise mõju arvessevõtmiseks

(1) Krediidiasutus peab suutma Finantsinspeksioonile tõendada, et ta rakendab piisavaid riskijuhtimise protseduure krediidiriski maandamisest tuleneva täiendava õigusliku riski, operatsiooniriski, likviidsusriski ja tururiski juhtimiseks.

(2) Vaatamata krediidiriski maandamise instrumentide arvessevõtmisele krediidiriski kapitalinõuete arvutamisel, peab krediidiasutus jätkuvalt hindama kogu krediidiriski suurust ja suutma Finantsinspeksioonile tõendada selle nõude pidevat täitmist.

§ 86³⁴. Krediidiriski maandamise instrumendi mõju arvestamine

(1) Käesolevas seaduses sätestatud nõuetele vastava krediidiriski maandamise instrumendi olemasolu korral vähendatakse riskipositsiooni väärtust, sellelt arvutatud riskiga kaalutud vara või oodatavat kahju.

(2) Krediidiriski maandamise instrumendi olemasolu jäetakse arvesse võtmata, kui riskipositsioon, riskiga kaalutud vara või oodatav kahju selle tulemusena suureneks.

5. alljaotis

Väärtpaberistatud riskipositsioonide krediidiriski kapitalinõue

§ 86³⁵. Väärtpaberistatud riskipositsioonidele kapitalinõude arvutamine

(1) Väärtpaberistamine käesoleva seaduse tähenduses on tehing, mille puhul nõude või nõuete kogumiga seotud krediidirisk on üle kantud mitme erineva nõudeõiguse järguga väärtpaberite seeriatele ja mida iseloomustavad järgmised tunnused:

- 1) väärtpaberite lunastamine on eelnevalt kokkulepitud viisil sõltuv väärtpaberistatud nõude või nõuetega seotud kohustuste täitmisest kolmandate isikute poolt;
- 2) võimalike krediidiriskist tulenevate kahjude jaotamine investorite vahel tuleneb vastava väärtpaberite seeria nõudeõiguse järgust.

(2) Krediidiasutus arvutab väärtpaberistatud nõudest või nõuete kogumist tuleneva riskipositsiooni riskiga kaalutud väärtuse ja võtab selle arvesse krediidiriski kapitalinõuete arvutamisel.

2. jaotis

Intressiriski kapitalinõue

§ 86³⁶. Intressiriski kapitalinõude arvutamine

(1) Krediidiasutus peab intressiriski kapitalinõude arvutamiseks kehtestama kirjalikud strateegiad, põhimõtted ja protseduurireeglid, mis tagavad intressimäärade muutustest tuleneda võiva kahju suuruse ja kahju esinemise tõenäosuse pideva hindamise. Intressiriski kapitalinõue peab olema piisav potentsiaalse intressimäärade muutusest tuleneva kahju katmiseks.

(2) Kui krediidiasutus arvutab kapitalinõudeid kauplemisportfelli riskide katteks vastavalt käesoleva seaduse §-le 76, ei võta krediidiasutus kapitalinõude arvutamisel vastavalt käesoleva paragrahvi lõikele 1 arvesse kauplemisportfelli kuuluvaid riskipositsioone.

(3) Krediidiasutus on kohustatud igal ajahetkel hoidma omavahendeid käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel arvutatud kapitalinõude ulatuses. Omavahendeid, mida krediidiasutus hoiab käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel leitud kapitalinõude täitmiseks, ei võeta arvesse muude käesolevast seadusest tulenevate kapitalinõuete täitmisel.

3. jaotis

Operatsiooniriski kapitalinõue

1. alljaotis

Üldsätted

§ 86³⁷. Operatsiooniriski kapitalinõude arvutamise meetodid

(1) Krediidiasutus arvutab operatsiooniriski kapitalinõude baasmeetodi, standardmeetodi, alternatiivse standardmeetodi või täiustatud mõõtmismudeli alusel vastavalt käesolevas seaduses ja selle alusel antud õigusaktides kehtestatud korrale.

(2) Krediidiasutus peab valitud operatsiooniriski kapitalinõude arvutamise meetodit kasutama ühetaoliselt, järjekindlalt ja järjepidevalt.

(3) Operatsioonirisk käesoleva seaduse tähenduses on risk saada kahju krediidasutuse sisemiste protsesside, inimeste tegevuse, infotehnoloogiaalaste või muude süsteemide ebaadekvaatse toimimise või oodatud viisil mittetoimimise või väliste sündmuste tagajärjel. Operatsioonirisk hõlmab ka õiguslikku riski.

(4) Äriiin käesoleva seaduse tähenduses on krediidasutuse majandustegevuse valdkond.

2. alljaotis

Operatsiooniriski baasmeetod

§ 86³⁸. Operatsiooniriski baasmeetodi üldnõuded

(1) Operatsiooniriski kapitalinõude arvutamisel baasmeetodi (edaspidi *operatsiooniriski baasmeetod*) alusel on kapitalinõude määr 15 protsenti krediidasutuse netointressitulude ja netofinantstulude ning muude tegevustulude (edaspidi *põhitegevuse puhastulu*) summast.

(2) Krediidasutuse põhitegevuse puhastulu kolme aasta keskmine summa arvutatakse viimase kolme majandusaasta auditeeritud andmete põhjal. Kui viimase aasta puhul ei ole võimalik kasutada auditeeritud andmeid, kasutatakse auditeerimata andmeid.

3. alljaotis

Operatsiooniriski standardmeetod

§ 86³⁹. Operatsiooniriski standardmeetodi üldnõuded

(1) Operatsiooniriski kapitalinõude arvutamisel standardmeetodi (edaspidi *operatsiooniriski standardmeetod*) alusel kaardistab krediidasutus kõik oma äritegevused ning vastavad tulud ja kulud äriiinidesse.

(2) Krediidasutus peab kehtestama kirjalikud eeskirjad ja protseduurid oma äritegevuste ning vastavate tulude ja kulude kaardistamiseks äriiinidesse vastavalt järgmistele nõuetele:

- 1) kõik äritegevused peab kaardistama äriiinidesse vastastikku välistaval ja tervikuna ammendaval viisil;
- 2) kõrvaltegevuse peab kaardistama sellesse äriiini, mille äritegevust vastav kõrvaltegevus toetab. Kui kõrvaltegevus toetab rohkem kui ühte äriiini, tuleb vastava tegevuse kaardistamisel erinevate äriiinide vahel kasutada objektiivseid kriteeriume;
- 3) äritegevus, sealhulgas kõrvaltegevus, mida ei saa kaardistada konkreesse äriiini, tuleb kaardistada kõige kõrgema kapitalinõude määraga äriiini;
- 4) äriiinidesse kaardistamisel kasutatav äritegevuste tulude ja kulude liigitus peab olema vastavuses krediidiriski ja tururiski puhul kasutatavate kategooriatega;
- 5) tulude ja kulude kaardistamisel äriiinidesse võib ühes äriiinis tekkinud kulud, mis tulenevad teise äriiini tegevusest, kanda üle vastavale äriiinile.

(3) Krediidasutus peab äritegevuste ning vastavate tulude ja kulude kaardistamise põhimõtted ning kriteeriumid perioodiliselt üle vaatama ja ajakohastama vastavalt uutele või muutunud äritegevustele ja riskidele.

(4) Iga äriiini operatsiooniriski kapitalinõue on käesoleva seaduse § 79 lõikes 8 sätestatud korras kehtestatud protsent vastava äriiini põhitegevuse puhastulust.

(5) Operatsiooniriski standardmeetodi kohaselt on operatsiooniriski kapitalinõue kõikide äriiinide operatsiooniriski kapitalinõuete summade kolme aasta keskmine. Üksiku äriiini negatiivne kapitalinõue, mis on tingitud negatiivse väärtusega põhitegevuse puhastulust, kaasatakse kogu kapitalinõude arvestusse. Ühe aasta negatiivset kapitalinõuet, mis leitakse äriiinide kapitalinõuete summeerimise teel, kogu kapitalinõude arvestusse ei kaasata ja selle väärtus asendatakse nulliga.

(6) Krediidasutus, kes arvutab operatsiooniriski kapitalinõuet standardmeetodi alusel, võib loobuda selle kasutamisest üksnes Finantsinspektsiooni eelneva kirjaliku loa alusel. Finantsinspektsioon annab loa, kui operatsiooniriski standardmeetodi kasutamisest loobumise ja operatsiooniriski baasmeetodi kasutusele võtmise on tinginud krediidasutuse ühinemine, restruktureerimine või tegevuse ümberkujundamine või esineb muu erandlik mõjuv asjaolu.

(7) Krediidasutus võib põhjendatud juhtudel ja Finantsinspektsiooni eelneva kirjaliku loa alusel selles määratud mõistliku tähtaja jooksul kasutada operatsiooniriski standardmeetodit ja baasmeetodit kombineeritult, kui standardmeetodi usaldusväärseks rakendamiseks on erandliku mõjuva asjaolu tõttu vajalik üleminekupeeriod.

§ 86⁴⁰. Operatsiooniriski alternatiivne standardmeetod

(1) Krediidiasutus võib operatsiooniriski standardmeetodi kasutamise korral Finantsinspektsiooni eelneva kirjaliku loa alusel kasutada jae- ja äripanganduse äriiinide puhul alternatiivset kapitalinõude määra, mis on 3,5 protsenti laenude bilansilise väärtuse summa kolme aasta keskmisest.

(2) Finantsinspektsioon annab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud loa, kui:

- 1) krediidiasutuse operatsiooniriski juhtimise korraldus vastab käesoleva seaduse ja selle alusel antud õigusaktide nõuetele;
- 2) krediidiasutuse peamine ja püsiv tegevus on jae- või äripangandus ning need tegevused annavad vähemalt 90 protsenti krediidiasutuse tuludest.
- 3) krediidiasutus suudab Finantsinspektsioonile tõendada, et oluline osa tema jae- või äripangandustegevusest koosneb kõrge makseviivituse tõenäosusega laenude andmisest ja alternatiivne standardlähemine annab adekvaatsema aluse operatsiooniriski kapitalinõude arvutamiseks.

(3) Finantsinspektsioon teeb otsuse käesoleva seaduse § 86³⁹ lõigetes 6 ja 7 ning käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud loa andmise või sellest keeldumise kohta ühe kuu jooksul kõigi nõutavate dokumentide ja andmete saamisest arvates, kuid mitte hiljem kui kolme kuu möödumisel vastavasisulise taotluse saamisest.

4. alljaotis

Operatsiooniriski täiustatud mõõtmismudelitel põhinev meetod

§ 86⁴¹. Operatsiooniriski täiustatud mõõtmismudelitel põhineva meetodi üldnõuded

(1) Krediidiasutus võib kasutada operatsiooniriski kapitalinõude arvutamisel täiustatud mõõtmismudelitel põhinevat meetodit (edaspidi *operatsiooniriski täiustatud mõõtmismudel*) ainult Finantsinspektsiooni eelneva kirjaliku loa alusel.

(2) Finantsinspektsioon annab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud loa, kui krediidiasutuses kasutatav operatsiooniriski mõõtmine ja juhtimise korraldus on usaldusväärne ning täidetud on järgmised tingimused:

- 1) krediidiasutuse operatsiooniriski täiustatud mõõtmismudeli kasutamise tulemused on olulised krediidiasutuse riskijuhtimises ning otsustusprotsessis;
- 2) krediidiasutuses toimib operatsiooniriski eest vastutav sõltumatu operatsiooniriski kontrolli funktsioon;
- 3) krediidiasutuses toimib regulaarne aruandlus operatsiooniriski positsioonide ja tekkinud operatsiooniriski kahjude kohta ning kehtestatud on sise-eeskirjad ja protseduurid asjakohaste meetmete rakendamiseks;
- 4) krediidiasutuses on operatsiooniriski mõõtmine ja juhtimise korraldus nõuetekohaselt dokumenteeritud;
- 5) tagatud on operatsiooniriski juhtimisega seotud protsesside läbipaistvus ja andmevoogude kättesaadavus;
- 6) krediidiasutus rakendab operatsiooniriski mõõtmise usaldusväärse hindamiseks asjakohaseid siseprotseduure;
- 7) siseaudiitor või muu samaväärne sõltumatu osapool kontrollib operatsiooniriski mõõtmist ja juhtimise korraldust perioodiliselt vähemalt üks kord aastas.

(3) Operatsiooniriski täiustatud mõõtmismudeli kasutamiseks luba taotlev krediidiasutus peab suutma Finantsinspektsioonile tõendada, et operatsiooniriski mõõtmismudel põhineb vähemalt viieaastasel vaatlusperioodil või nimetatud mudeli esmakordsel kasutamisel vähemalt kolmeaastasel vaatlusperioodil.

(4) Krediidiasutuse operatsiooniriski täiustatud mõõtmismudel peab olema järjepidev ja vältima teiste riskide kapitalinõuete arvutamisel arvessevõetud kapitalinõudeid vähendavate meetodite kattuvat arvestamist.

(5) Krediidiasutuse andmed operatsiooniriski kahjude kohta peavad olema kõikehaaravad, hõlmates kõiki olulisi tegevusi ja kahjuliike krediidiasutuses, tema kõikides filiaalides ning konsolideerimisgruppi kuuluvates äriühingutes. Krediidiasutus peab suutma Finantsinspektsioonile tõendada, et ühelgi väljajäetud tegevusel ega kahjuliigil ei ole eraldi ega kombineeritult olulist mõju operatsiooniriski hinnangute täpsusele.

(6) Krediidiasutus peab kasutama asjakohaseid andmeid ning stsenaariumianalüüsi, et hinnata oma tegevuses erakorraliste suurte operatsiooniriski kahjude esinemise tõenäosust. Hinnanguid tuleb perioodiliselt võrrelda tegelike kahjudega ja neid vajaduse korral ajakohastada.

(7) Krediidiasutus, kes arvutab operatsiooniriski kapitalinõuet täiustatud mõõtmismudeli alusel, võib loobuda selle kasutamisest üksnes Finantsinspektsiooni eelneva kirjaliku loa alusel. Finantsinspektsioon annab loa, kui operatsiooniriski täiustatud mõõtmismudeli kasutamisest loobumise ja operatsiooniriski baasmeetodi, standardmeetodi või alternatiivse standardmeetodi kasutusele võtmise on tinginud krediidiasutuse ühinemine, restruktureerimine või tegevuse ümberkujundamine või esineb muu erandlik mõjuv asjaolu.

§ 86⁴². Operatsiooniriski täiustatud mõõtmismudeli luba

(1) Finantsinspektsioon teeb otsuse käesoleva seaduse § 86⁴¹ lõikes 1 nimetatud loa andmise või sellest keeldumise kohta kuue kuu jooksul kõigi nõutavate dokumentide ja andmete saamisest arvates.

(2) Kui erinevates lepinguriikides tegutsevad ema- ja tema tütarettevõtja esitavad ühise taotluse operatsiooniriski täiustatud mõõtmismudeli kasutamiseks emaettevõtja üle järelevalvet teostavale lepinguriigi finantsjärelevalve asutusele, algab lepinguriigi finantsjärelevalve asutuse ja Finantsinspektsiooni ühisotsustusmenetluses

tähtaja kulgemine krediidasutuse emattevõtja taotluse esitamise päevast ja taotlus vaadatakse läbi Finantsinspektsiooni seaduse §-s 47²sätetatud korras.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud ühisotsustusmenetluses võib Finantsinspektsioon koos lepinguriigi finantsjärelevalve asutusega otsustada, et lepinguriikides tegutsevate ema- ja tema tütarettvõtja vastavust operatsiooniriski täiustatud mõõtmismudeli kasutamiseks esitatavatele nõuetele hinnatakse eelnimetatud ettevõtjate puhul ühiselt.

(4) Finantsinspektsioon teeb otsuse lepinguriigis tegutseva emattevõtja Eesti tütarettvõtjale loa andmise või sellest keeldumise kohta käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud ühisotsustusmenetluse otsuse alusel.

(5) Kui lepinguriikides tegutsevad ema- ja tema tütarettvõtja või finantsvaldusettevõtja tütarettvõtja kavatsevad kasutada operatsiooniriski täiustatud mõõtmismudelit, peab taotlus sisaldama selle meetodi kirjeldust, mida kasutatakse operatsiooniriski kapitali jaotamiseks konsolideerimisgruppi kuuluvate äriühingute vahel. Taotluses tuleb näidata, kuidas integreeritakse riskihajutamise mõjud operatsiooniriski täiustatud mõõtmismudelisse.

§ 86⁴³. Operatsiooniriski täiustatud mõõtmismudeli kombineeritud kasutamine

(1) Operatsiooniriski täiustatud mõõtmismudeli kasutamiseks luba omav krediidasutus võib erandina põhjendatud juhtudel ja Finantsinspektsiooni eelneva kirjaliku loa alusel kasutada vastavat meetodit kombineeritult operatsiooniriski baasmeetodi, standardmeetodi või alternatiivse standardmeetodiga.

(2) Finantsinspektsioon annab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud loa, kui krediidasutuse operatsiooniriski juhtimise ja hindamise meetodid on usaldusväärsed ning vastavad käesoleva seaduse ja selle alusel antud õigusaktide nõuetele.

(3) Finantsinspektsioon võib käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud loa andmisel konkreetsete asjaoludega põhjendatud juhtudel korraldada järgmisi lisatingimusi:

- 1) operatsiooniriski täiustatud mõõtmismudeli rakendamise hetkel peab mudeli abil mõõdetav osa hõlmama suurema osa krediidasutuse operatsiooniriskist;
- 2) krediidasutus peab Finantsinspektsiooni määratud tähtaja jooksul operatsiooniriski täiustatud mõõtmismudeli juurutama kogu oma tegevuse olulistest valdkondades.»

§ 29. Seaduse 7. peatüki §-d 87–89 loetakse 3. jaoks pealkirjaga «Makse- ja arveldussüsteemid ning klientide kaitse».

§ 30. Paragrahvi 88:

1) lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (1) Pangasadaladusena käsitatakse kogu teavet ja hinnanguid, mis on krediidasutusele teatavaks saanud tema või teise krediidasutuse kliendi kohta.»;

2) lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (3) Krediidasutusel on õigus avaldada klienti puudutavat pangasadaladust kolmandatele isikutele vaid kliendi kirjalikul nõusolekul, kui pangasadaladuse avaldamise kohustus või õigus ei tulene käesoleva paragrahvi lõikes 5, 5¹, 8, 9 või 10 sätestatust.»

3) lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (4) Krediidasutuse juhid, töötajad ning muud isikud, kellel on juurdepääs pangasadaladusele, on kohustatud töötleva pangasadaladuseks olevaid andmeid kooskõlas isikuandmete kaitse seaduse sätetega ja hoidma neile teada olevat pangasadaladust tähtajatult, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti.»;

4) täiendatakse lõikega 5¹ järgmises sõnastuses:

« (5¹) Krediidasutus võib kirjalikus või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis esitatud järelepärimise vastusena avaldada pangasadaladust järgmistel juhtudel:
1) oma emattevõtjale, kes vajab pangasadaladuseks olevaid andmeid konsolideeritud aruannete koostamiseks;
2) teisele krediidasutusele, kes vajab andmeid kliendi maksekohustuste täitmise ajaloo kohta krediidiriski kapitalinõuete arvutamiseks ja vastutustundliku laenamise põhimõtte rakendamiseks.»

§ 31. Paragrahvi 89 täiendatakse lõikega 3¹ järgmises sõnastuses:

« (3¹) Krediidiasutus on kohustatud informeerima klienti võimalikest ohtudest laenude võtmisel.»

§ 32. Seaduse 8. peatüki pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: «Avalikustamine ja aruandlus».

§ 33. Paragrahv 90 tunnistatakse kehtetuks.

§ 34. Paragrahvi 91 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

« (1¹) Krediidiasutus on kohustatud koostama raamatupidamise aruanded jooksva majandusaasta kolme, kuue, üheksa ja kahesteistkümnelt kuu kohta (edaspidi *raamatupidamise vahearauanded*) vastavuses Euroopa Parlamendi ja EL Nõukogu määruses 1606/2000/EÜ rahvusvaheliste raamatupidamisstandardite kohaldamise kohta (ELT L 243, 11.09.2002, lk 1–4) sätestatud korra kohaselt Euroopa Komisjoni poolt heaks kiidetud rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega ning esitama need Finantsinspeksioonile hiljemalt kahe kuu jooksul pärast aruandeperioodi lõppu.»

§ 35. Paragrahv 92 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« § 92. Aruannete ja muu teabe avalikustamine

(1) Krediidiasutus on kohustatud avalikustama majandusaasta aruande ja raamatupidamise vahearauanded oma veebilehel ja tegema need üldiseks tutvumiseks kättesaadavaks krediidiasutuse aadressil, tema kõigis filiaalides ja tegevuskohtades.

(2) Avalikustamisele kuuluvate täiendavate aruannete vormid ja koostamise meetodika kehtestab Eesti Pank.

(3) Krediidiasutus on kohustatud avalikustama raamatupidamise vahearauanded kahe kuu jooksul pärast vastava aruandeperioodi lõppu ja majandusaasta aruande kahe nädala jooksul pärast selle kinnitamist, kuid mitte hiljem kui kuue kuu jooksul pärast majandusaasta lõppu.

(4) Krediidiasutus, kelle emattevõtja on välisriigi krediidiasutus, peab lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud avalikustama ka emattevõtjaks oleva välisriigi krediidiasutuse viimase võimaliku kontserniaruande, mis on koostatud kooskõlas asukohariigi õigusaktidega.

(5) Välisriigi krediidiasutuse filiaal Eestis peab avalikustama välisriigi krediidiasutuse viimased võimalikud aruanded, mis on koostatud kooskõlas asukohariigi õigusaktidega ja tõlgitud eesti keelde.

(6) Avalikustatud aruandes olulise vea ilmnemisel tuleb sellest kohe avalikkust teavitada käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud viisil ja avalikustada korrigeeritud aruanne.»

§ 36. Seadust täiendatakse §-ga 92¹ järgmises sõnastuses:

« § 92¹. Riskijuhtimise, omavahendite ja kapitali adekvaatsuse kohta avalikustatav teave

(1) Krediidiasutus peab avalikustama riskijuhtimise ja kapitali adekvaatsuse arvutamise põhimõtete kohta järgmise teabe:

- 1) riskijuhtimise strateegia ja protsessid oluliste riskide kaupa;
- 2) käesoleva seaduse 7. peatüki kohaldamise ulatus krediidiasutuses ja tema konsolideerimisgrupis;
- 3) esimese, teise ja kolmanda taseme omavahendite arvutamise põhimõtted;
- 4) käesoleva seaduse §-s 63¹ sätestatud protsessi põhimõtted ja meetodika;
- 5) kapitalinõuete arvutamise meetodid riskide kaupa.

(2) Krediidiasutus peab avalikustama järgmised andmed omavahendite ja kapitali adekvaatsuse kohta:

- 1) esimese, teise ja kolmanda taseme omavahendite suurus komponentide kaupa;
- 2) kapitalinõuete suurus riskide kaupa.

(3) Krediidiasutus, kellel on käesoleva seaduse §-s 86⁷ või 86⁴¹ nimetatud luba, peab muu hulgas avalikustama järgmise teabe:

- 1) kasutatava meetodi ja sellele ülemineku tingimuste aktsepteerimine Finantsinspeksiooni poolt;
- 2) reitingusüsteemi ülesehituse kirjeldus ning krediidiasutuse oma klientidele antud reitingute ja välisreitingute vahelised seosed;
- 3) reitingute määramise protsessi kirjeldus ja alused, krediidiriski parameetrite hindamise alused ja muud asjaspepuutuvad andmed;
- 4) reitingusüsteemi kontrollimehhanismid ning reitingusüsteemi sõltumatuse ja kontrollitavuse hindamise kriteeriumid;
- 5) krediidiriski sisereitingute meetodi sisehindangute kasutamine muudes riskijuhtimise valdkondades;
- 6) krediidiriski maandamise juhtimise ja tunnustamise protsessi kirjeldus.

(4) Käesoleva seaduse §-des 86²⁹–86³⁴ sätestatud korra kohaldamisel peab krediidiasutus avalikustama krediidiriski kapitalinõuete arvutamisel arvessevõetavate krediidiriski maandamise instrumentide kirjelduse, nende rakendamise ja hindamise põhimõtted.

(5) Krediidiasutus, kes kasutab operatsiooniriski täiustatud mõõtmismudelitel põhinevat meetodit, peab avalikustama operatsiooniriski kapitalinõude arvutamisel arvessevõetava kindlustus- või edasikindlustusandja poolse kindlustuskaitse kirjelduse.

(6) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 3–5 sätestatud teave avalikustatakse ja esitatakse Finantsinspeksiioonile vähemalt kord aastas koos majandusaasta aruandega käesoleva seaduse § 91 lõikes 2 sätestatud tähtajal. Kui majandusaasta kestel on krediidiasutuses toimunud nimetatud lõigete alusel avalikustamisele kuuluv teabes olulisi muutusi, avalikustatakse need muutused koos vastava aruandeperioodi vahearuandega käesoleva seaduse § 92 lõikes 1 sätestatud viisil ja lõikes 3 sätestatud tähtajal.

(7) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud andmed avalikustatakse ja esitatakse Finantsinspeksiioonile vähemalt kord kvartalis koos vahearuannetega ning majandusaasta aruandega käesoleva seaduse § 92 lõikes 1 sätestatud viisil ja lõikes 3 sätestatud tähtajal.

(8) Täpsemad nõuded krediidiasutuse riskijuhtimise, omavahendite ja kapitali adekvaatsuse kohta avalikustatavale teabele kehtestab Eesti Pank.»

§ 37. Paragrahvi 96 täiendatakse lõikega 4¹ järgmises sõnastuses:

« (4¹) Finantsinspeksiioon jälgib ja hindab pidevalt, kas krediidiasutuses rakendatavad protseduurid, strateegiad, juhtimise korraldus ja aruandlussüsteemid ning sisekontrollimehhanismid tagavad riskide usaldusväärse juhtimise ja kõikide võetud riskide piisava katmise omavahenditega. Vastav hinnang antakse vähemalt kord aastas.»

§ 38. Paragrahvi 97²:

1) lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (1) Finantsinspeksiioon võib nõuda välisriigi krediidiasutusele, kelle filiaal on asutatud Eestis, aruandeid, lisaandmeid ja -dokumente, mis on vajalikud tema üle järelevalve teostamiseks.»;

2) lõige 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (7) Finantsinspeksiioon teatab rakendatud meetmetest välisriigi krediidiasutusele. Finantsinspeksiiooni rakendatud meetmete kohta võib esitada kaebuse välisriigi krediidiasutuse filiaali kaudu selle asukoha järgsele kohtule.»

§ 39. Paragrahvi 97³ täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

« (4) Käesoleva seaduse §-des 86⁷ ja 86⁴¹ sätestatud ühisotsustusmenetluses on menetlusosalisel kõik käesolevas seaduses ja haldusmenetluse seaduses sätestatud õigused.»

§ 40. Paragrahvi 99 lõiget 1 täiendatakse punktiga 7 järgmises sõnastuses:

« 7) välisriigi krediidiasutuse filiaal, välisriigi krediidiasutuse filiaali juhataja või töötaja.»

§ 41. Paragrahvi 101 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (1) Finantsinspeksiioonil on järelevalve teostamiseks õigus korraldada krediidiasutuse ja temaga samasse konsolideerimisgruppi kuuluva äriühingu, samuti välisriigi krediidiasutuse Eesti filiaali asu- või tegevuskohas kohapealne kontroll.»

§ 42. Paragrahvi 104:

1) punktid 4 ja 5 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

« 4) nõuda krediidiasutuse varade asjakohast allahindamist vastavalt käesolevas seaduses ja selle alusel antud õigusaktides sätestatud nõuetele;

5) nõuda likviidsete varade ja lühiajaliste kohustuste suhte parandamist.»;

2) täiendatakse punktiga 16 järgmises sõnastuses:

« 16) määrata tähtaeg riskide kontsentreerumise piirmäärade nõuetega vastavusse viimiseks.»;

3) senine tekst loetakse lõikeks 1 ning paragrahvi täiendatakse lõikega 2 järgmises sõnastuses:

« (2) Finantsinspeksioonil on õigus ettekirjutusega nõuda käesoleva seadusega või Eesti Panga poolt kehtestatud kõrgemat kapitali adekvaatsuse taset vastavalt käesoleva seaduse § 79 lõikes 2 sätestatud, kui krediidasutuse kõik riskid ei ole piisavalt kaetud omavahenditega või riskijuhtimine ei ole korraldatud vastavalt käesoleva seaduse ja selle alusel antud õigusaktide nõuetele.»

§ 43. Seadust täiendatakse §-dega 141¹–141⁶ järgmises sõnastuses:

« § 141¹. Üleminekusätted kapitalinõuete arvutamisel

(1) Kuni 2007. aasta 31. detsembrini võib krediidasutus kohaldada riskiga kaalutud varade arvutamisel õigusnorme, mis kehtisid enne 2007. aasta 1. jaanuari.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud ei kohaldata krediidasutusele, kes on saanud tegevusloa pärast 2007. aasta 1. jaanuari.

(3) Kui krediidasutus arvutab krediidiriski kapitalinõudeid vastavalt käesoleva paragrahvi lõikele 1, peab krediidasutus koostama ja esitama Finantsinspeksioonile aruandeid vastavalt õigusnormidele, mis kehtisid enne 2007. aasta 1. jaanuari.

(4) Kui krediidasutus arvutab krediidiriski kapitalinõudeid vastavalt käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud, võib krediidasutus:

- 1) operatsiooniriski kapitalinõuet vähendada samas proportsioonis, millises ulatuses rakendatakse riskiga kaalutud varade arvutamises enne 2007. aasta 1. jaanuari kehtinud õigusnorme;
- 2) riskide kontsentreerumise piirmäärade arvestuses lähtuda õigusnormidest, mis kehtisid enne 2007. aasta 1. jaanuari.

(5) Kui krediidasutus arvutab krediidiriski kapitalinõudeid vastavalt käesoleva paragrahvi lõikele 1, ei kohaldata krediidasutuste seaduse §-des 63¹ ja 92¹ sätestatud nõudeid.

§ 141². Nõuded omavahenditele

(1) Kui krediidasutus arvutab krediidiriski kapitalinõuet sisereitingute põhimeetodi alusel, peavad 2007. aasta jooksul tema omavahendid moodustama vähemalt 95 protsenti nõutud omavahenditest, mis on arvutatud vastavalt enne käesoleva seaduse jõustumist kehtinud õigusnormidele.

(2) Kui krediidasutus arvutab krediidiriski kapitalinõuet sisereitingute meetodite alusel, peavad tema omavahendid moodustama:

- 1) 2008. aasta jooksul vähemalt 90 protsenti nõutud omavahenditest, mis on arvutatud vastavalt enne 2007. aasta 1. jaanuari kehtinud õigusnormidele;
- 2) 2009. aasta jooksul vähemalt 80 protsenti nõutud omavahenditest, mis on arvutatud vastavalt enne 2007. aasta 1. jaanuari kehtinud õigusnormidele.

(3) Kui krediidasutus arvutab krediidiriski kapitalinõuet sisereitingute meetodite alusel, ei tohi kuni 2010. aasta 31. detsembrini eluaseme kinnisvaraga tagatud jaenõuete kaalutud keskmine kahjumäär olla madalam kui 10 protsenti, välja arvatud juhul, kui nimetatud nõuetele on antud keskvalitsuse garantii.

(4) Kui krediidasutus arvutab operatsiooniriski kapitalinõuet täiustatud mõõtmismudelitel põhineva meetodi alusel, peavad tema omavahendid moodustama:

- 1) 2008. aasta jooksul vähemalt 90 protsenti nõutud omavahenditest, mis on arvutatud vastavalt enne 2007. aasta 1. jaanuari kehtinud õigusnormidele;
- 2) 2009. aasta jooksul vähemalt 80 protsenti nõutud omavahenditest, mis on arvutatud vastavalt enne 2007. aasta 1. jaanuari kehtinud õigusnormidele.

§ 141³. Krediidiriski maandamise tehingud

Krediidasutus, kes kasutab kapitalinõuete arvutamisel krediidiriski standardmeetodit või sisereitingute põhimeetodit, võib kapitalinõuete arvutamisel riskipositsiooni vähendamiseks või riskikaalu vähendamiseks võtta arvesse enne 2007. aasta 1. jaanuari tehtud tagamistehinguid, kui need vastavad käesolevas seaduses sätestatud tingimustele.

§ 141⁴. Loatingimuste erisused kapitalinõuete arvutamise meetodite kasutamiseks

(1) Kui krediidasutus taotleb Finantsinspeksioonilt luba krediidiriski sisereitingute meetodite kasutamiseks enne 2009. aasta 31. detsembrit, peab krediidasutus suutma tõendada, et ta on kasutanud vähemalt ühe aasta jooksul enne sisereitingute meetodi kasutamiseks loa saamist reitingusüsteemi, mis olulises osas vastab käesolevas seaduses sätestatud miinimumnõuetele.

(2) Kui krediidasutus taotleb Finantsinspeksioonilt luba krediidiriski sisereitingute täiustatud meetodi kasutamiseks enne 2008. aasta 31. detsembrit, peab krediidasutus suutma tõendada, et ta on hinnanud ja rakendanud vähemalt kahe aasta jooksul enne sisereitingute täiustatud meetodi kasutamiseks loa saamist

sisehinnanguid kahjumääradele või ümberhindamisteguritele, mis olulises osas vastavad käesolevas seaduses sätestatud miinimumnõuetele.

(3) Krediidiasutus võib sisereitingute täiustatud meetodit krediidiriski kapitalinõuete arvutamisel ning täiustatud mõõtmismudelitel põhinevat meetodit operatsiooniriski kapitalinõuete arvutamisel hakata kasutama alates 2008. aasta 1. jaanuarist.

§ 141⁵. Haldusmenetlus loataotlustes

(1) Enne 2007. aasta 1. jaanuari Finantsinspektsiooni alustatud haldusmenetluses kohaldatakse kuni 2006. aasta 31. detsembrini kehtinud krediidiasutuste seaduses sätestatud.

(2) Enne 2007. aasta 1. jaanuari Finantsinspektsiooni antud load seoses usaldatavusnormatiivide arvutamisega jäävad kehtima ulatuses, mis ei ole vastuolus käesoleva seadusega ja selle alusel antud õigusaktidega.

§ 141⁶. Eurode arvestus

Käesolevas seaduses eurodes väljendatud summad arvestatakse ümber Eesti kroonidesse Eesti Panga vahetuskursi alusel.»

§ 44. Seadust täiendatakse normitehnilise märkusega järgmises sõnastuses:

«¹ Euroopa Parlamendi ja EL Nõukogu direktiiv 2006/48/EÜ krediidiasutuste asutamise ja tegevuse kohta (ELT L 177, 30.06.2006, lk 1–200);

Euroopa Parlamendi ja EL Nõukogu direktiiv 2006/49/EÜ investeerimisühingute ja krediidiasutuste kapitali adekvaatsuse kohta (ELT L 177, 30.06.2006, lk 201–255).»

II. Finantsinspektsiooni seaduses(RT I 2001, 48, 267; 2005, 59, 463) tehakse järgmised muudatused:

§ 45. Paragrahvi 5 tekst loetakse lõikeks 1 ning paragrahvi täiendatakse lõikega 2 järgmises sõnastuses:

« (2) Inspektsiooni järelevalvetoimingute sagedus ja rakendatavad meetodid arvestavad finantsjärelevalve subjekti suurust, tegevuse mõju finantsüsteemile ning tegevuse laadi, ulatust ja keerukust, lähtudes proportsionaalsuse põhimõttest.»

§ 46. Paragrahvi 46:

1) lõiget 2 täiendatakse punktiga 4 järgmises sõnastuses:

« 4) kõigist otsustest krediidiasutuse tegevusloa andmise ja kehtetuks tunnistamise kohta.»;

2) täiendatakse lõikega 3¹ järgmises sõnastuses:

« (3¹) Inspektsioon teavitab Euroopa Komisjoni ja Euroopa Panganduskomiteed kolmanda riigi krediidiasutuse Eestis asutatavale filiaalile tegevusloa andmisest.»;

3) lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (5) Inspektsioon teavitab Euroopa Komisjoni regulaarselt järgmistest otsustest:

- 1) lepinguriigi finantsjärelevalve asutusele finantsasutuste filiaali asutamiseks esitatud andmete ja dokumentide edastamisest keeldumise otsus;
- 2) lepinguriigi krediidiasutuse Eesti filiaali suhtes edasiste rikkumiste takistamiseks kohaldatud meetmete ja karistuste otsus;
- 3) lepinguriigi finantsjärelevalve asutusele kindlustusandjate piiriülese teenuse osutamiseks esitatud andmete ja dokumentide edastamisest keeldumise otsus.»

§ 47. Paragrahvi 47¹ täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

« (4) Inspektsioon konsulteerib ja vahetab lepinguriigi finantsjärelevalve asutusega asjakohast teavet ja dokumente aktsionäride, osanike või liikmete ning juhtide sobivuse ja nõuetele vastavuse hindamisel, kui krediidiasutuse tegevusloa taotleja või olulise osaluse omandaja on lepinguriigis registreeritud krediidiasutus, fondivalitseja, investeerimisfond, investeerimisühing, kindlustusandja, e-raha asutus, muu finantsjärelevalve alla kuuluv isik või eelnimetatud isikuga ühte konsolideerimisgruppi kuuluv isik, ning krediidiasutuse tegevuse pideva järelevalve käigus.»

§ 48. Seadust täiendatakse §-ga 47² järgmises sõnastuses:

« § 47². Ühisotsustusmenetlus lepinguriigi pädeva asutusega

(1) Inspektsioon sõlmib krediidasutuste seaduse §-des 86⁷ ja 86⁴¹ sätestatud loa andmiseks ühisotsustusmenetluses emattevõtja üle järelevalvet teostava lepinguriigi finantsjärelevalve asutusega kokkuleppe loataotluse menetlemise üksikasjade ja kohaldatava ajakava kohta.

(2) Inspektsioon kuulab ära Euroopa Majanduspiirkonnas tegutseva emattevõtja Eesti tütarettevõtja seisukoha ning vahetab asjakohast teavet käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud pädeva asutusega.

(3) Inspektsioon esitab ühisotsustusmenetluses käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud pädevale asutusele soolo ja konsolideeritud andmete baasil oma põhjendatud seisukoha ning asjas vajalikud reservatsioonid.

(4) Inspektsioon teeb koos lepinguriigi finantsjärelevalve asutusega käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud loa andmise või sellest keeldumise kohta ühisotsuse, milles märgitakse otsuse faktiline ja õiguslik alus ning asjas vajalikud reservatsioonid emattevõtja ja tütarettevõtja kohta eraldi.

(5) Krediidasutuste seaduse § 97 lõike 3 alusel konsolideeritud järelevalve teostamise korral esitab Inspektsioon käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kokkuleppe kavandi lepinguriigi pädevale asutusele, kes teostab järelevalvet Eesti ettevõtja tütarettevõtja üle.»

§ 49. Paragrahvi 53:

1) lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (3) Inspektsioon avalikustab oma veebilehel:

1) käesoleva seaduse § 57 alusel antud soovituslikud juhendid;

2) Euroopa Liidu õigusaktides liikmesriigile jäetud riigisiseste valikute sätestamise Eesti vastavates õigusaktides;

3) järelevalvetegevuses kasutatavad meetodid ja üldkriteeriumid vastavalt Euroopa Pangandusjärelevalve Komitee juhistele.»;

2) lõiget 4 täiendatakse punktiga 3 järgmises sõnastuses:

« 3) tunnustatud reitinguagentuuride nimekirja, reitinguagentuuride nimekirja kandmise tingimused ja vastava menetluskäigu.»

§ 50. Paragrahvi 55 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

« (1¹) Juhatus teeb ühisotsustusmenetlustes ühisotsuseid koos lepinguriigi finantsjärelevalve asutusega seaduses sätestatud juhtudel.»

III. § 51. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2007. aasta 1. jaanuaril.

Riigikogu esimees Toomas VAREK